

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ САМАРҚАНД
ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ**

М.М.ЙЎЛДОШЕВ

ЛОТИНЧА – ЎЗБЕКЧА

ЛУФАТ

САМАРҚАНД - 2000

Йўлдошев М.М. Лотинча - ўзбекча луғат.
-Самарқанд: СамДУ нашри. 2000 – 70 б.

Қуйидаги Лотинча-ўзбекча луғат тарих, четтиллар ва биология факультетлари талабаларига мўлжалланган бўлиб, рус ва ўзбек тилларида чоп қилинган дарслик ва ўқув қуланмалардаги Тит Ливий, Квинт Руф, Г. Цезарь ва Георгий каби антик даври муаллифларидан олинган матнларни таржима қилишда қўл келади. Шу билан бир қаторда биология факультети талабаларига енгиллик тўғдириш мақсадида улар учун мулжалланган З.М. Филип-повичнинг лотин тили дарслигида жуда кўп қўлланган биологияга тегишли атамалар ҳам алоҳида киритилди.

Масъул мухаррирлар: доц. Ўринбоев З.Б.
ф.ф.н. Носиров А.

Такризчи: доцент Келдиёров Х..

Алишер Навоий номидаги
Самарқанд давлат
университети, 2000 й.

ЛОТИН АЛИФБОСИ

A a	G g	M m	S s	Z z
B b	H h	N n	T t	
C c	I i	O o	U u	
D d	J j	P p	V v	
E e	k K	Q q	X x	
F f	L l	R r	Y y	

Қисқартирилган сўзлар:

Логинча.

Abl. Ablativus - ўрин-пайт ёки чиқиш келишиги

Acc. Accusativus – тушшим келишиги

adv. равиш

conj. боғловчи

indecl. турланмайдиган сўз

Interj. ундов

f. женский род

m .мужской род

n. средний род

plur, кўплик

praep. предлог

pron.relat. нисбий олмош

subst. от

Ўзбекча

анат. анатомияга оид

био. биологияга оид.

бот. ботаникага оид

грек. грекча

зоо. зоологияга оид

А

<p>A. = Aulus, i m a. = ante a.d.V.Kal.Apr.= Ante diem Quintum Kalendas Apriles a,ab,abs (праер. Abl.билан)</p>	<p>Авл Илгари Апрель календасига 5 кун етмайди, яъни 28 кун етмайди</p> <p>1) жойга нисбатан: -дан, томонида, тарафида, 2) вақтга нисбатан: -дан кейин, - гача</p>
<p>Ablativus, a, um</p>	<p>Аблатив, ўрин-пайт ва чиқиш келишиги</p>
<p>Absolvo, solvi, solutum, ere</p>	<p>охирига етказмоқ, қутилиб чиқмоқ, ажратиб олмақ, озод қилмоқ</p>
<p>Abstuli, Absum afui, abesse</p>	<p>aufero га қаранг. йўқ бўлмақ, қатнашмаслик, узокда бўлмақ</p>
<p>ac, atque conj.</p>	<p>1) ва, шунингдек, ҳатто; 2) гап бошида келувчи чоғиштирма боғловчи, худди, -дек</p>
<p>Academia, ae f Accebus, a, um</p>	<p>Академия, олийгоҳ 1) совуқ хулқ, бераҳм, шафқат- сиз; 2) жиддий, 3) оғир, 4) машаққатли</p>
<p>acer, acris, acre Acerbus, a, um Accipio, cepi, ceptum, ere</p>	<p>ўткир, қаттик қўнол, ёқимсиз 1) олмақ, қабул қилмоқ; 2) тоқат қилмоқ, чидамоқ; 3) эшитмоқ</p>
<p>Accuso, avi, atum, are Acies, aciei f.</p>	<p>айбламоқ, таъно қилмоқ жангавор саф, жанг майдони</p>

actio, onis f.	иш, ҳаракат, қилиқ, муомала
activus, a, um	1) грам. Аниқлик нисбати; 2) фаол, рostaкам, чинакам,
ad	га, гача, учун, ча
addeo, ii, itum, ire	қелмок, мурожаат қилмок, етмок, айланиб ўтмок
addo, didi, ditum, ere	қўшмок, давом этмок, боғламок, қўймок, кучайтирмак
aduco, duxi, ductum, ere	келтирмак, олиб бормок, тортмок
adhibeo, habui, habitum, ere	ҳаракатга келтирмак, қўймок, қўлламок, ишлатмок, чақирмок, жалб қилмок
adimo, ademi, ademtum, ere	тортиб олмок, олиб қочмок, ўғирлаб кетмок
adolesco, adolevi, adultum 3	ўлғаймок, ўсмок, кучга кирмок, кучаймок
adsum, adfui, adesse	қатнашмок, ёрдам бермок
adulescent, centis m.	успирин, ёш йигит
advenio, veni, ventum, ire	қайтиб келмок, яқинлашмок,
adversus, a, um	душманларча, қарама-қарши
aedes, is f	қурилиш, бино, ободончилик
aedificium, i n.	иморат, бино
aedifico, avi, atum, are	қўрмак, бино қилмок
aedilus, is m	шаҳар ободончилигини назорат қилувчи шахс
aeger, aegera, aegerum	касал, бетоб, азоб, қийноқ
aegrotus, a, um	касал, бетоб
Aemalia, ae f.	Эмалия (исм)
Aeneas, ae f.	Эней, Троя қаҳрамони, Венера- нинг ўғли
aeneus, a, um	мисли, мисдан қилинган
aenigma, atis n.	топишмок
aer, aeris m.	ҳаво
aera, ae f.	эра, аср, давр
aerarium, i n	ғазна, хазина

Aerarius,i m	Эрарий (Римнинг энг камбағал фуқораси, ҳарбий хизматга қат-ашолмаганлиги учун давлатга солиқ тўлайди)
Aesopus,i m.	Эзоп (шоир)
aestas,atis f.	ёз
aetas, atis f	ҳаёт мезони, ёш, авлод, аср
aeternus,a,um	абადий
aestimo,avi,atum,are	баҳоламоқ, қадрламоқ
afficio,feci,fectum.ere	таъсир қилмоқ, (affici morbo касал бўлмоқ), сабаб бўлмоқ, етказмоқ,
Africa,ae f.	Африка
Aggredior,gressus sum, gredi	1) яқинлашмоқ, ёндошмоқ; 2) ҳужум қилмоқ
Ager,agri m.	ер, замин, дала, кишлок
Agis,idis m.	Агид (Спарта шоҳи)
agnus,i m.	қўзичоқ
ago,egi,actum,ere	ҳаракат қилмоқ, ўтказмоқ, ҳайдамоқ, олиб бормоқ, гапирмоқ
agricola,ae m.	деҳқон
aio, ere	демоқ, тасдиқламоқ
ala,ae f.	қанот
alacer,cris,cre	тетик, дадил, чаққон, асов
Alba, ae f. (Alba Longa)	Альба (қадимги Лация шаҳри)
albus,a,um	оқ
Alcibiades,is m.	Алкивиад (Афиналик қўмандон)
alea,ae f.	куръа
alea jacta est	куръа ташланди, иш тугади
Alexander, dri m.	Александр (Искандар)
alienus,a,um	бегона, ёт, ўзга, бошқа
aliquantillum,i n.	озгина, салгина
alineus,a,um	бегона, бировники
aliqui,aliqua,aliquod	қандайдир, бирон бир
aliquis,aliquid	кимдир, нимадир

aliquando adv.	кунлардан бир кун, качонлардир
aliter	бошқа
alium,ii n	соримсоқ пиёз
alius,a,ud (gen.alterius, dat. alii)	иккинчиси, бошқаси; alius ..alius бири ... иккинчиси
alo,alui,alitim,ere	едирмоқ, боқмоқ; куллаб-қувватламоқ, ўстирмоқ
Allobroges,um m. pl.	Аллоброглар
alloquor, allocutus sum, alloqui	сўз билан муурожаат қилмоқ
alter,era,erum	иккинчи, бошқа, қарама-қарши
altus,a,um	баланд, чуқур
amabilis,e	севгига лойик, севимли, ёқимли
amarus,a,um	аччиқ, тахир
ambulo,avi,atum,are	сайр қилдирмоқ, айлантирмоқ
amicitia,ae f.	дўстлик, қадрдонлик
amica,ae f.	дугона, дўст
amicus,i m.	дўст, ўртоқ
Amilius,i m	Амулий (Алба Лонга подноси)
amitto,misi,missum,ere	йўқотмоқ, қўлдан чиқармоқ
amnis, is m	дарё
amo,avi,atum,are	севмоқ, ҳурмат қилмоқ
amor,oris m.	севги, муҳаббат
amplus,a,um	жуда кенг, кўпроқ, катта, улкан
anceps,cipitis	ўзгарувчан, бир хил эмас
ancilla,ae f.	канизак, чўри
angustus,a,um	тор, энсиз
animadverto, verti, ver-sum, ere	диққат қилмоқ, кузатмоқ, эътибор қилмоқ, эътиборда бўлмоқ
animal,alis n.	жонли нарса, ҳайвон, жонивор
animus,i m.	ҳис, рук, қалб, кайфият
annona,ae f	озик овқат, ҳосил
annus,i m.	йил
ante praep.c acc	1) жойга нисбатан: олдида; 2) вақтга нисбатан: -дан олдин, -гача

antiquus,a,um	қадимги, кўхна
anus,us f.	кампир
aperio, perui, pertum, ire	очмоқ, ёлонғоч қилмоқ, ковламоқ, сирни ошқора қилмоқ
Apollo,Apollinis m	Аполлон (шеърият худоси)
appello,avi,atum,are	атамоқ, номламоқ, эълон қилмоқ
approbo, avi, atum. are	маъқулламоқ, тан олмоқ, келишмоқ, ўзганинг манфаати учун ҳаракат қилмоқ
aprilis,is m.	апрель
apud	-да, олдида, ёнида
aqua,ae f.	сув
aquila,ae f.	бургут
Aquitani,orum m. pl.	Аквитанлар
Aquitania,ae f.	Аквитания
ara,ae f.	меҳроб
arbitror,atus sum,ari	ўйламоқ, ҳисобламоқ, санамоқ
arbor,oris f.	дарахт
arena,ae f.	қумлоқ, қум саҳни
argenteus,a,um	қумуш (нукра)ранг
argentum,i n.	қумуш
argumentum,i n	далил, асос, исбот
arma,orum n. pl.	қурол яроғ, аскар, қўшин
armatus,a,um	қуролли, қуролланган
aro,avi,atum,are	шудгор қилмоқ, ишлов бермоқ, ариқ олмоқ, кезмоқ
ars,artis f.	касб ҳунар, санъат
artus,us m.	аъзо (анатомик сўз)
arrodo,rosi,rosum,ere	ғажиб ташламоқ
arvus,a,um	шудгор қилинган, ҳайдалган
arx,arcis f	қалъа, истехком
Ascanius,i m.	Асканий (Энейнинг ўғли)
ascendo, sendi, sensum, ere	чиқмоқ, минмоқ, ўраб олмоқ, хужум қилмоқ (navem ascendo кемага чиқмоқ)

ascresco,ivi,itum,ere	қабул қилиб олмақ
Asia,ae f.	Осиё
asper,era,erum	ғадир будир, ғализ, қийин
aspicio,spexi,spectum,ere	қарамақ, кўрмақ
assido,sedi,essum,.ere	ўтирмақ
astrum,i n. (юнонча)	юлдуз, юлдузлар туркуми
at conj.	аммо, бироқ
Athenae,arum f.	Афина
atheniensis,is m.	Афиналик
atrium,i n.	атрий, хужра
atrox,ocis	қаттиққул, бераҳм, шафқатсиз
attendo,tendi,tentum,ere	чўзмақ, узатмақ
attenti este!	диққат қилинг!
Atticus,i m.	Аттик (эр.ол.109-32й). Цицерон-нинг дўсти
attingo,tigi,tactum,ere	тегмақ, тегиб турмақ
Attius,i m.	Аттий
auctor,oris m.	ижодкор, ёувчи, раҳбар
auctoritas,atis f.	таъсир, обруй
audax,acis	жасур, кўркмас; кўпол, дағал
audeo,ausus sum,ere	журъат этмақ
audio,ivi,itum,ire	эшитмақ, тингламақ
auditus,us m.	эшитилиш
aufero,abstuli, ere	тортиб олмақ, жудо этмақ
augeo,auxi,auctum,ere	купайтирмақ, кучайтирмақ, бойитмақ
Augustus,i m.	Август (Рим императори)
augustus,a,um	сиқик, тор
aureus,a,um	олтинранг, сап сариқ
auris,is f.	қулоқ
aurora,ae f.	тонг
aurum,i n.	олтин, тилло
at conj.	ёки, ё ... ё
autem	бироқ, аммо, лекин,
autumnus,i m	куз
auxilium,i n.	ёрдам

avaritia,ae f.	бахиллик, очкўзлик
avarus,a,um	бахил, хасис
avena,ae f.	арпа
aveo, ere	соғлом бўлмоқ, салом, яшасин
avidus,a,um	хасис, бахил, очкўз
avis,is f.	қуш
avolo,avi,atum,are	учиб кетмоқ
avus,i m.	бобо, бобокалон

В

baca,ae f, baccula, ae f	мева, марварид
baculum, i n	таёқ, чўп
bajulus, i m	хаммол, юк ташувчи
balaena, ae f	кит
balbus, a, um	сақов
balneum, ei n	ҳаммом
barba, ae f	сақол
barbarus,i m.	варвар, ваҳший, бадавий, жоҳил, нодон
barbula, ae f	сақол
baro, baronis m	аҳмоқ, лақма (ёлланма аскар)
barrus, i m	фил
basio, avi, atum, are	ўнмоқ, бўса олмақ
batuo, ui, --, ere	урмоқ, дўннасламоқ
beatus,a,um	ғоят бахтли, шод хуррам
Belgae,arum m.	Бельгия аҳолиси
bello, avi, atum, are	жанг қилмоқ, уруш олиб бормоқ
bellum,i n.	уруш
bene adv.	яхши
benevolentia,ae f	ёқимтой,очик кўнгил, хуш феъл
beneficium,i n.	хайрли иш, мурувват, ҳиммат
benigne	кунгилдан, хушчақчақ
beo,avi,atum, are	бахтли қилмоқ, хурсанд қилмоқ

bestia,ae f.	ҳайвон, жонивор
beta, ae f	лавлаги
betula, ae f	қайин дарахти
bibliotheca,ae f.	кутубхона
bibo, bibi, ---, bibere	ичмоқ, симирмоқ
biennium,ii n.	икки йиллик, икки йил
bis numer. adv.	икки марта, жуфт, қўшша
blandus, a, um	ёқимли, пириин сухан
blatta, ae f	суварак (таракан)
boji,orum m. pl.	Бойилар (қабила)
boletus, i m	замбуруғ
bonevolus,a,um	хайрихоқ, дўст, ҳомий
bonus,a,um (compar. melior, melius; gen. melioris; superl. optimus, a, um)	яхши, ҳурматли, иззатли
bos,bovis m.f.	ҳўкиз,сигир
bracae, arum f	шим, иштон
brassica, ae f	карам
brevis,e	қисқа
Brutus,i m.	Брут (римликларда исм)
bubo, -onis m	бойўғли
bucula,ae f	бузоқ
bufo, bufonis m	бақа
bulbus, i m	пиёз
bustum, i n	қабир

С

cado,cecid,i,cassum,ere	тушиб кетмоқ, йиқилмоқ, ўлмоқ
caedo,cecid,i,caesum,ere	чопмоқ, суймоқ, ўлдирмоқ
Caeltae,arum f.	Кельт қабиласи аҳли
caelum, i n	осмон
caerulius, a, um	ҳаво ранг, мовий

Caesar, aris m.	Цезарь (эр. олд. 100 44 й.)
calamitas, atis f.	бахтсизлик, ғам андух
calcar, aris n.	шпор (отликлар этигининг пошна- сига тақиладиган темир тепки)
campus, i m.	кенг дала, ўтлоқ
candidus, a, um	оппоқ, тоза, соф, оддий, бахтли
canto, avi, atum, are	ашула айтмоқ, куйламоқ
cantor, oris m.	кўшиқчи, ашулахон
canticum, i n	ашула, монолог, жоду, афсун
capillus, i m.	соч туклари
capio, cepi, captum, ere	олмоқ; ағма с. ўлга қурол олмоқ; concilium с. қарорга келмоқ; Detrimentum с. зарар етказмоқ; қабул қилмоқ; асирга олмоқ; босиб олмоқ; amititiam с. дўстлаш- моқ; сузиб бормоқ
Capitulum, i n.	Капитолий. 1) қадимги Рим жой- лашган тепалик. 2) Тепаликдаги худо Зевс ибодатхонаси
captivus, a, um	қўлга олинган, асирга тушган
capra, ae f.	эчки
caput, itis n.	бош; бош шаҳар, пойтахт
capite velato	бошини ўраб олган ҳолда
captivus, i m.	асир, банди
careo, ui, ere	махрум бўлмоқ, эга бўла олмаслик
caritas, atis f.	хурмат, эҳтиром
carmen, inis n.	кўшиқ, ашула
caro, carnis f.	гўшт
carrus, i m.	арава
carus, a, um	қимматли, қадрдон, суюкли, хур- матли, ёқимли
castra, orum n.	лагерь
Casticus, i m.	Кастик (исм)
casus, us m.	келишик, оғиш, ўзгариш
Catamantalaedes, is m.	Катаманталез
Catilina, ae f.	Катилина (м. ав. 108-62) Рим дав-

	латига қарши фитна уюштирган шахс
Caucasus,i m.	Кавказ
causa,ae f.	сабаб; иш; суд иши,
causam dicere	судда ҳимоя нўтки сўзламоқ
caute adv.	эҳтиёткорлик билан, оҳиста
caveo, avi,atum, are	эҳтиёт бўлмоқ, сақланмоқ
cavo,avi,atum,are	зарб билан урмоқ, тешмоқ
celebro,avi,atum,are	шарафламоқ, олқишламоқ
celer,eris,ere	тез, тезкор, абжил,чаққон
celeritas,atis f.	шошқалоқлик, тезлик
celeriter adv.	тез
Celtae,arum m.	Кельтлар (қабила)
cena,ae f.	тушлик, овқат
centum	юз
censeo,ui,nsum,ere	ўйламоқ, фикр билдирмоқ
centuria,ae f	юз кишидан иборат ҳарбий гуруҳ
centurio,onis m.	Центурион (ҳарбий бошлик)
cerno,crevi,cretum,ere	танимоқ, билмоқ
certamen, inis n	жанг, кураш, мусобақа, тортишув, баҳс
certus,a,um	таникли, маълум; certirem facere билдирмоқ; certior fieri хабардор бўлмоқ; ишончли; аниқ
cervix, vicis f	буйин
charta,ae f	харита,тўплам, қоғоз
chorus,i m.	хор, хор гуруҳи
cibaria,orum n. pl.	ун, озиқ овқат
cibus,i m.	овқат, таом
cicero,onis m.	Цицерон (эр.ол. 106 43 й)
cingo,cin[i,cinctum,ere	ўраб олмоқ, қуршаб олмоқ
circences,ium m.	цирк томошаси
circum praер.Асс.билан.	теварагида, атрофида, гирдида
circumdo, dedi, datum, are	жойлашмоқ, урамоқ, атрофига жойлаштирмоқ
circus,i m.	цирк

citus,a,um	тез, шиддатли
civicus,a,um	фуқарога оид, (corona civ. дуб баргидан қилинган гулчамбар)
civis,is m.f.	фуқаро, ne quis civis ҳеч бир . фуқаро
civitas, atis f	фуқаролик, жамоа, давлат
clades,is f.	бахтсизлик, қора кун
clamo,avi,atum,are	чақирмоқ, кичкирмоқ, бақирмоқ
clamor,oris m.	кичқирик, наъра
clarus,a,um	ёруғ, ёрқин; таниқли, машхур
classis,is f.	флот, разряд, синф, бўлим, қўшин, кема, ҳарбий кема
clavus,i m.	мих
cliens,ntis m.	мижоз, бировга қарам киши
coactus,a,um	заруриятли, мажбурий
Cocles,itis m.	Коклес (Римнинг афсоновий қаҳрамони)
coemo,emi,emptum,ere	сотиб олмақ, кўн миқдорда сотиб олмақ
cogito,avi,atum,are	ўйламоқ, фикр юритмоқ; ният қилмоқ
cognesco,novi,notum,ere	билмоқ, кўриб қолмоқ
cogo,coegi,coactum,ere	ийғмоқ, мажбур этмоқ
cohors,cohortis m.	когорта, Қадимги Римда 600 кишилиқ отряд
collega,ae f.	ҳамкасб, ҳамкор
collis,is m	тепалик
colloco,avi,atum,are	ўрнатмоқ, қурмоқ
colo,colui,cultum,ere	ишлов бермоқ, ҳайдамоқ; ҳурматламоқ
colonia,ae f.	манзилгоҳ, колония
colloquium,i n.	кенгаш, битим
color,oris m.	ранг, тус
comburo,bussi,bustum,ere	куйдирмоқ, ёндирмоқ
comes,itis m.	йўлдош, ҳамроҳ

commeo,meavi, meatum, ere	келмоқ ва кетмоқ
commoneo,movi, motum, ere	хаяжонланмоқ, таъсирланмоқ
commoveo,movi, motum, ere	ҳаракатга келтирмоқ, юзага келмоқ
communicatio,onis f. communis,e	алоқа, боғланиш
comparo,avi,atum,are	умумий, барчага баровар тааллуқли тайёрламоқ, ҳозирлик кўрмоқ, топмоқ, эришмоқ, тенглаштирмоқ
comperio,peri,pertum,ire	билмоқ, тушинмоқ
complures,a	кўплари, кўп қисми
conatum,i n.	уриниш, ният қилиш
concendo,cessi,cessum, ere	бермоқ, инъом қилмоқ
concilio,avi,atum,are	бирлаштирмоқ, қўлга киритмоқ, йиғмоқ, эришмоқ, ўзлаштирмоқ
concilium, ii m	йиғилиш
concordia, ae	яқдиллик, келишув, ҳамжиҳатлик
conditor,oris m	асосчи, тузувчи, ёзувчи
condo,didi,ditum,ere	асосламоқ, тузмоқ, сир тутмоқ
conduco, didi,ditum,ere	тўпламоқ, йиғмоқ
conficio,feci,fectum,ere	озиб тузмоқ, қилмоқ, бажармоқ, таёрламоқ, ясамоқ
confirmo,avi,atum,are	мустаҳкамламоқ, тасдиқ қилмоқ
conflictus,i m.	тўқнашув, мурасасизлик
congregior, gressus sum, gredi	учрашмоқ, дуч келмоқ, тўқнаш- моқ, жанга кирмоқ
conjugatio,onis f.	тусланиш
conjunctivus,i m.	шарт-шароит; грам. шарт майли
conjungo,nxi,nctum,ere	боғламоқ, қўшмоқ
conjuratio,onis f.	фитна, суйқасд
conor,atus sum,ari	қарор қилмоқ, ботинмоқ
conscisco, scivi, scitum, ere	қарор қилмоқ, ҳукм чиқармоқ
conscribo,psi,ptum,ere	руйхатга олмоқ, ёзиб олмоқ

consendo,sendi,itum,ere	кўтарилмоқ, чикмоқ; павем с. кемага чикмоқ
consetio, sensi, sensum, ere	келишмоқ, битимга келмоқ
conservo,avi,atum,are	сакламоқ, асрамоқ, кўтқармоқ, эхтиёт қилмоқ, раҳим қилмоқ, ҳаётга қайтармоқ
consilium,ii n.	кенгаш; қарор, режа; мулоҳазакор- лик, эҳтиёткорлик
consisto,sisti, ere	тўхтамоқ; бўлиши қутилмоқ; катъий турмоқ
consors,sortis m.f.	ака-ука, опа-сингил
constanter	матонатли, иродали
constantia,ae f	матонат, қатъий фикр, ирода
constituto,ui,itum,ere	жойлаштирмақ, ўрнатмоқ; таъсис этмоқ, тузмақ; қарор қилмоқ
consto,stiti,staturus,are	турмоқ, ёнида турмоқ
consuetudo, inis f.	одат, хулқ
consul,ulis m.	консул
continenter adv.	узлуксиз, доим
contra adv.	аксинча
contra praep.	қаршисида, қарама-қарши
contravercia,ae f	баҳс, низо
convalesco,valuī, ere	соғаймоқ, тузалмоқ
convenio,veni,ventum,ire	ётиб келмоқ; келиб қўшилмоқ
convivus,i m.	меҳмон
convoco,avi,atum,are	чақирмоқ, йиғмоқ
copia,ae f.	бойлик; ўқ дори. Кўпликда: қўшин
cor,cordis n.	юрақ, қалб
corona,ae f.	гулчамбар, тож; с.muralis қаср де- ворлар ҳошияси
corono,avi,atum,are	безамоқ, ўрамоқ
cornu,us n.	шоҳ; ҳарб. қанот, фланг
corpus,oris n.	тана, гавда
cotidie adv.	хар кун

credo,didi,ditum,ere	ишонмоқ, ишониб айтмоқ, омонат топширмақ
cremo,avi,atum,are	ёндирмоқ, куйдирмоқ
creo,avi,atum,are	яратмоқ, бунёд этмоқ
creseo,crevi,cretum,ere	ўсмоқ, кучаймоқ.
Croesus,i m.	Крез.Кичик Осиёдаги Лидия давлатининг (тахм.эр.ол.560 546 й.й.)
	шоҳи
cruciatu,s m.	азоб-уқубат, жафо, қийноқ
crudelitas,tatis f	шафқатсиз, қонхўр, бераҳм
cruor,oris m.	бошпана
culpa,ae f.	айб, гуноҳ
cultura,ae f.	ишлов, шудғор; agri с. қишлоқ
	хўжалиғи, деҳқончилик
cultus,us m.	ерни ишлаш, экин; турмуш
cum praep.	билан, биргаликда, бир вақтда
cupio,ivi,itum,ere	жуда хоҳламоқ, орзуманд бўлмоқ
cur adv.	нега, нима учун
cura,ae f.	ғам, ташвинг; беҳаловатлик, хавотир
curia,ae f.	қурия (сенаг мажлиси)
curo,avi,atum,are	ғамхўрлик қилмоқ, раҳбарлик қилмоқ
curro,cucurri,cursum,ere	чопмоқ, югурмоқ; (транспортда)
	бормоқ, сузмоқ
cursus,us m.	югуриш, кросс
custodio,ivi,itum,ire	қўриқламоқ
custos,odis m.	қаровул, қўриқчи

D

damno,avi,atum,are	ҳукм қилмоқ, айбдор деб ҳисобламоқ
dativus	жўналиш кейиниги
de praep.Abl.билан.	дан, ичида; ҳақида, <u>тўғрисида</u> .

dea,ae f.	мувофик, учун; пайтида
debeo,ui,atum,ere	маъбуда, илоха, худо
decedo,cessi,cessum,ere	мажбур бўлмоқ, қарздор бўлмоқ
decem	ҳаётдан кўз юммоқ, кетмоқ
December,bri m.	ўн
declaro,avi,atum,are	Декабрь
	билдирмоқ, даво қилмоқ, эълон
	қилмоқ
declinatio,onis f.	турланиш, эгилиш, узоқланиш,
	қайтиш
decorus,a,um	муносиб, лойиқ
Dedalus,i m.	Дедал
defectio, onis f	чарчок, ҳориқиш, сотқинлик
defendo,ndi,nsum,ere	даф қилмоқ; ҳимоя қилмоқ
dejicio,ieci,iectum,ere	настга ташламоқ, туширмоқ,
	қувиб юбормоқ, маҳрум қилмоқ,
	ўлдирмоқ
dejectus, a,um	тушқунликга тушган, зерикарли
deinde adv.	сўнг, кейин, у ердан
delecto,avi,atum,are	хурсанд қилмоқ, кўнглини кўтар-
	моқ
delectus,us m.	сара, танланган
deleo,evi,etum,ere	бузмоқ, вайрон қилмоқ
deligo,legi,lectum,ere	сайламоқ, танламоқ, термоқ, узмоқ
delirus,a,um	ақлдан озган, телба, жинни
delphinus,i m.	дельфин
Democritus, i m	Демокрит (файласуф)
Demosthenas,is m.	Демосфен (файласуф)
denique adv.	ниҳоят
dens,ntis f.	тиш
depello,puli,pulsum,ere	хайдамоқ, қувмоқ, қувиб юбормоқ
	ташламоқ, итармоқ
descendo,sendi,sensum,ere	тушмоқ, келмоқ, бошламоқ
describo,psi,ptum,ere	тасвирламоқ, кўчириб олмоқ,
	рўйхатга олмоқ, белгиламоқ,

desidero,avi,atum,are
destinio,avi,atum,are

desum,fui,esse
deus,i m.

deverbum,ii n

devinco,vici,victum,ere

devoro,avi,atum,are

devoceo, vovi,votum,ere
di

dico,dixi,dictum,ere

dictator,oris m.

dictio,onis f.

dictio causae

dicto,avi,atum,are

dies,ei f.

dieconstituta (abl. temp)

difficilis,e

digitus,i m

dignitas,atis f.

diligentia,ae f

diligio,avi,atum,are

dimitto,misi,missum,ere

diruo,rui,rutum,ere

discedo,cessi,cessum,ere

disciplina,ae f.

discipulus,i m.

disco,didici, ere

discordia,ae f.

discribo,scripsi,scriptum,
ere

disjicio,jeci,jectum,ere

disputo,avi,atum,are

diu adv.

аниқламоқ

талаб қилмоқ, истамоқ

дучор қилмоқ, маҳқум қилмоқ,
тасдиқламоқ, белгилламоқ, мустаҳ-
камламоқ

йўқ бўлмоқ, етмай қолмоқ

худо, оғлоқ

диолог, суҳбат

узил-кесил ғалаба қилмоқ

емок, ғажимок, ямлаб ютмоқ.

қарғамок

қаранг deus,i m.

гапирмоқ, демок, атамок, айтмоқ

диктатор, ҳукмдор

сўзлаш, талаффуз

ҳимоя қилиш, оқлаш

такрорламоқ, қайта ўқимок

кун

тайинланган кунда

қийин, оғир, машаққатли

бармоқ, панжа

обрў, эътибор

тежамкорлик

боғламоқ, боғлаб қўймоқ

жўнатиб юбормоқ, йўлламоқ

бузмоқ, ер билан яқсон қилмоқ

кетмоқ, чекинмоқ

ўқиш, фан, санъат

ўқувчи, шогирд

ўқимок, ўрганмоқ

келишмовчилик, зиддият

ҳар жойга ёзмоқ, ёзиб ташламоқ,

тақсим-ламоқ

қувмоқ, тарқатмоқ

баҳслашмоқ

узоқ давр, анча пайт

dives,itis	бой, бадавлат
divido,visi,vidum,ere	бўлиб бермоқ, тақсимламоқ
divinus,a,um	илоҳий, худога тенглаштирилган
Divitiacus, i m.	Дивитиак
divitiae,arum f. pl. .	бойлик
do,dedi,datum,dare	бермоқ, ҳадя этмоқ
doceo,ui,utum,ere	ўқитмоқ, ўргатмоқ
doctrina,ae f.	ўқиш, таълимот
doleo,ui, ere	касал бўлмоқ, азоб чекмоқ
dolor,oris m.	азоб, укубат
dolus,i m.	алдов , макр, ҳийла
dominus,i m.	жаноб, хўжайин, бошқарувчи
domitio,onis f.	ватан (уй)га қайтиш
domus,us f.	уй, хонадон
dono,avi,atum,are	мукофатламоқ
donum,i n.	совға, ҳадя, қурбонлик
dormio,ivi,utum,ire	ухламоқ
dorsum,i n.	(ҳайвон) елкаси, бели
dos,dotis f.	солик, қалин, ҳадия, туҳфа
dubito,avi,atum,are	иккиланмоқ
dubius,a,um	шубҳали; қийин, мураккаб
duco,duxi,ductum,ere	олиб бормоқ, етакламоқ; uxorem matrimonium d. уйланмоқ; ad mor- tem d. ўлдирмоқ
dulcis,e	ширин, лаззатли; сеvimли
dum adv.	ҳозирча, айна пайтда
Dumnorix,igis m.	Думнориг
duplex,duplicis	икки ҳисса, икки ҳисса ортик, иккиланувчи
durus,a,um	оғир, машаққатли
dux,ducis m.	йўлбошчи, бошлиқ; дохий

Е

e, ex praep. с abl.	ичидан, -дан; сабабли,..учун; ..га яраша, ..га караб
ebrius,a,um	маст
ecce	мана, қора, назарингни ташла,
edico,dixi,dictum,ere	қарор қилмоқ, эълон қилмоқ
edisco,didici, ere	ўқиб ўрганмоқ, ёдламоқ
edo,edi,esum,edere	емоқ, ютмоқ, қириб таңламоқ,
educo,avi,atum,are	ўстирмоқ, вояга еткармоқ, ишлаб чиқармоқ, яратмоқ
educo,xi,ctum,ere	олиб чиқиб кетмоқ; бошлаб кет- моқ, қайтармоқ, тарбияламоқ
effectus,a,um	ясалган, қурилган
effemino,avi,atum,arc	нозиклаштирмоқ
effero,extuli,elatum.	олиб кетмоқ, олиб чиқмоқ
effere	
efficax,acis	самарали, нафи тегадиган
efflo,avi,atum,are	нафас чиқармоқ
ego Gen. sg. mei	мен
egredior, gressus sum,	чиқмоқ, кўтарилмоқ, сакраб
gredi	ўтмоқ,
egregius,a,um	аъло, жуда яхши
eheu interj.	эвоҳ, ҳайҳот
elementum,i n.	бошланиш, бош манбаъ
elephantus,i m.	фил
eloquentia,ae f.	нотиклик, нутқ; нутқ санъати
emendo, avi. atum, are	тўғриламоқ, тузатмоқ, яхшиламоқ, юксалтирмоқ
emergo,mersi,mersum, ere	шўнғиб кетмоқ
emo,emi,emptum,ere	сотиб олмоқ
enarro,avi,atum,are	атрофлича (кенг) ёритмоқ
1. enim adv.	ҳақиқаттан ҳам, тўғриси
1. enim conj.	шунинг учун, негаки
Ennius,i m.	Энний (исм)

enuntio,avi,atum,are	хабар қилмоқ, билдирмоқ
eo,ii,itum,ire	юрмоқ, бормоқ
epulae,arum f.	зиёфат, базм
Epicurus,i m.	Эпикур, қад. юнон файласуфи (эр. олд. 341- 270 й.)
epistula,ae f.	хат
equa,ae f.	от (байтал)
eques,itis m.	отлик, отлик аскар; чавандоз
equus,i m.	от (айғир)
eripio,ripui,reptum,ere	озод қилмоқ, қутқармоқ
erro,avi,atum,are	адашмоқ, хато қилмоқ; хатога йўл қўймоқ
error,oris m.	хато, адашув
erudio,ivi,itum,ire	ўқитмоқ, тарбияламоқ, таълим бермоқ, хабар бермоқ
erudito,onis f.	билимдонлик, ўқимишлилик
eruo,erui,erutum	суғуриб олмақ
est ne?	-ми? эмасми?
et conj.	ва
etiam conj.	шунингдек, (ва) хатто, яна
Etruria,ae f.	Этрурия
Euclides,is m.	Эвклид
Europa,ae f.	Европа
evito,avi,atum,are	қочмоқ, сақланмоқ
exemplar,aris n.	намуна, нусха
exemplum,i n.	мисол, кўчирма, хоҳиш
exeo,ii,itum,ire	ичидан чиқмоқ, жўнаб кетмоқ
exemptio,onis f.	истесно, ташқари
excido,cidi, ere	насиб бўлмақ, тушмоқ
excipio, cepi, ceptum, ere	чиқармоқ, халос қилмоқ, олмақ, қулламоқ, қарамоғига олмақ
excito,avi,atum,are	ўйғотмоқ, қутармоқ, кўрмоқ
exerceo,ui,itum,ere	машқ қилмоқ, шуғулланмоқ; ўқитмоқ, ўргатмоқ
exercitus,us m.	қўшин
exiquitas,atis f.	камчилик, етишмовчилик

exolesco, levi, lectum, ere	ўсмоқ, ўлгаймоқ, эсламоқ
expecto, avi, atum, are	кутмоқ
expeditus, a, um	тўсиқсиз, қулай
expello, puli, pulsum, ere	ҳайдаб юбормоқ
experior, pertus sum, iri	синамоқ, кузатмоқ
explico, avi, atum, are	тушунтирмоқ
explorator, oris m.	разведкачи, қидирувчи
expono, posui, positum, ere	ташламоқ, қўймоқ
exprimo, pressi, pressum, ere	сиқиб сувини олмоқ, ифодаламоқ, кўрсатмоқ, қисмоқ, эришмоқ, таржима қилмоқ, сўз билан ифодаламоқ
expugno, avi, atum, are	босиб олмоқ, забт қилмоқ
exsequor, secutus sum, sequi	орқасидан бормоқ, изидан тушмоқ
exspecto, avi, atum, are	кўзатмоқ дафн қилмоқ
extinguo, nixi, nctum, ere	кутмоқ, кутиб турмоқ, тиламоқ, жонга тегмоқ
exuro, ussi, ustum, ere	йўқ қилмоқ, ўлдирмоқ, учирмоқ
	қуйдириб йўқ қилмоқ

Ғ

faber, bri m.	ҳунарманд, косиб
fabula, ae f.	миш-миш; ҳикоя, масал; эртак, пьеса
facilis, e	енгил, осон
facio, feci, factum, ere	қилмоқ, бажармоқ; bellum f. уруш-бошламоқ; расет f. тинчлик ўрнатмоқ; яратмоқ, ёзмоқ; verba f. гапирмоқ
Falerii, orum m.	(Этрурия) фалеск қабиласининг бош шаҳри

fallo,fefelli,falsum,ere	алдамоқ; pass. хато қилмоқ
Faliscus,i m.	Этрурия шаҳри аҳли
falsum,i m.	ёлғон, алдов
falsus,i m.	ёлғончи, алдамчи
falsus,a,um	part.perf. қ fallo . ёлғон, уйдирма
fama,ae f.	миш-миш, игво; fama est миш-мишларга қараганда
fames,is f	очлик, қашшоқлик
Familia,ae f.	оила, хонадон; қароллар, хизмат-қорлар
fantur	қаранг: for
fascis,is m.	боғлам (тугун, консул бошқаруви)
fatum,i n.	тақдир, пешона
februarius,i m.	Февраль
feles,is f.	мушук
felicitas,atis f.	бахт,омад
felix,icis	бахтли
femina,ae f.	аёл, хотин киши
femineus,a,um	женский род
fenestra,ae f	ром, дераза
fere adv.	деярлик, тахминан
ferio, ire	урмоқ, қораламоқ
fera,ae	ёввойи ҳайвон
fero,tuli,latum,ferre	олиб бормоқ; кийиб туздирмоқ; гапирмоқ, демок
ferrum,i n.	темир
fidelis,e	содиқ
fides,ei f.	ишонч, садоқат
filia,ae f.	қиз, қиз бола
filium,i n.	ип. pendentia filia ипга тизилган
filius,i m.	ўғил, ўғил бола
finio,ivi,itum,ire	чегараламоқ, чекламоқ; тугатмоқ
finis,is m.	чек, чегара
finitimus,a,um	чегарага оид, қўшни
fio,factus sum,feri	пайдо бўлмоқ, туғилмоқ, ясалмоқ, қилинмоқ

firmo,avi,atum,are	мустаҳкамламоқ, тобламоқ
firmus,a,um	каттик, мустаҳкам
flagio,avi,atum,are	ёнмоқ, алангаланмоқ
floreo,ui,itum,ere	гулламоқ
fleo,flevi,fletum,ere	йиғламоқ
fletus,us m.	йиғи- сиғи, нола
flo, avi, atum, are	туфламоқ, учурмоқ, шиширмоқ
flos, floris f	гул
flumen,inis n	дарё
fluo,fluxi,fluctum,ere	оқмоқ
fluvius,ii m.	оқар сув, дарё
fodio,fodi,fossum,ere	ковламоқ, қазимоқ
foedo,avi,atum,are	булғамоқ, ифлос қилмоқ, қийна-
	моқ, орани бузмоқ, жанжаллаш-
	моқ, аразламоқ
foedus,eris n.	иттифок, шартнома
for,fatus sum,fari	гапирмоқ, ҳикоя қилмоқ, хабар
	қилмоқ, башорат қилмоқ
fore futurum esse	қаранг: sum,fui,esse
foris,foris f	эшик, дарвоза
forma,ae f.	шакл
formosus,a,um	келишган, чиройли
fortis,e	кучли, бақувват, жасур
fortitudo,inis f.	ботирлик, жасорат
fortuna,ae f.	тақдир, бахт
forum,i n.	майдон, бозор
fossa,ae f.	ўра, хандак
frango,fregi,fractum,ere	синдирмоқ, бузмоқ
frater,tris m.	ака, ука, оға
fraus,fraudis f.	ёлғон, алдов
frequens,ntis	тез-тез, зич
frigidus,a,um	совуқ
frigus,oris n.	совуқ, қаҳратон
fructus,us m.	мева. pl. ҳосил; самара, фойда,
	ўсиш
frumentum,i n.	ғалла, дон

frustra adv.	беҳудага, бекорга
fugio,fugi,(fugiturus),ere	қочмоқ, қочиб кетмоқ
fulgeo,fulsi, ere	ялтирамоқ, акс этмоқ
fulmen, inis n	яшин, момоқолдиروق
fumus,i m	дутун
fundo,fudi,fusum,ere	қўймоқ, асосламоқ
fundamentum,i n	асос, фундамент
fur,furis m.	ўғри, зомбур

G

Gabinus,ii m.	Габиний
Galenus,i m.	Гален
galidus,a,um	совук
Gallia,ae f.	Галлия
garrulus,a,um	сергап, маҳмадона
gaudeo,gavisus sum,ere	хурсанд бўлмоқ
gelu,us n.	совук, аёз
gemma,ae f.	қимматбаҳо тош, ялтиروق тош
Genava,ae f.	Генава (шаҳар)
Genetivus	қаратқич келишиги
gens,gentis m.	жинс, уруғ, қабила
genus,eris n.	насл насаб; жинс, тур; грамм. нисбат, род
geometria,ae f.	геометрия
gero,gressi,gestum,ere	олиб бормоқ bellum g. уруш бошламоқ; элитмоқ, ёймоқ
gigno,genui,genitum,ere	туғдирмоқ, яратмоқ
gloria,ae f.	шон шуҳрат, мувоффақият
graece adv.	грекчасига
Graecus,i m.	Грек
Graecus,a,um	грек тили (милллати)га оид
Graecia,ae f.	Греция
grammatica,ae f.	сўз ҳақида таълимот
gratia,ae f.	ёқимтойлик, истараси иссиқ

gratia praep.	-га, шарафига, бағишлаб
gratus,a,um	яхшиликни билувчи, олий насаб, миннатдор
gravis,e	оғир, вазмин; жиддий, муҳим
graviter adv.	қаттиқ, оғир
grex, gregis m	оломон, отряд
gubernator,oris m.	ҳоким
guberno,avi,atum,are	юнон. бошқармоқ, ҳукмронлик қилмоқ
gutta,ae f.	томчи, кўз ёши
guttur,uris n.	томоқ

Н

habeo,ui,atum,ere	эга бўлмоқ, бор бўлмоқ; se h. ҳис қилмоқ; олмоқ in conjugio h. уй- ланмоқ; ҳисобламоқ
habito,avi,atum,are	яшамоқ
hand adv.	ҳеч қачон, ҳеч
haud adv.	унчалик эмас, ҳеч қачон, эмас, haud scio an балким, менингча
Helena,ae f.	Елена
Hellespontus,i m	Геллеспонт (ҳозирги Дарданелл)
Helvetii,orum m.	Гельветлар.Галлия мамлакати- нинг шимолида яшовчи қабила
herba,ae f.	ўт, кўкат
hic,haec,hoc	мана бу, ушбу
hiems,hiemis f.	қиш, савук
hinc adv,	шу ерда, у ерда
Hippocrates,is m.	Гиппократ
Hispania,ae f.	Испания
hodie [hoc die]	бугун
Homerus,i m.	Гомер
homo,inis m.	одам, инсон

honestus,a,um	ҳалол, пок, виждонли
honor,oris m.	шараф; ҳурмат; кадр қиймат
hora,ae f.	соат, вақт
Horatius,i m.	Гораций шоир (Horatius Coclis римлик-ларнинг қаҳрамони)
horribilis,e	даҳшатли, қўрқинчли
hortor,atus sum,ari	ундамоқ, мажбур қилмоқ, кўнг- лини кўтармоқ, рағбатлантирмоқ
hortus,i n.	(мевали) боғ
hospes,itis m.f.	бегона, ажнабий; уй эгаси, меҳмон
hostis,is m.	ажнабий, меҳмон
huc adv.	бу ёққа
humanitas,atis f.	маънавий баркамол, инсон табиаати
humanus,a,um	инсоний

I

Ibi adv.	у ерда; шунда; бунда
idem,eadem,idem	у, ўша
idem adv.	шундай, шунингдек
idoneus,a,um	ўнғай, қулай
igitur praep.	шундай қилиб, демак
ignis,is f.	олов
ignotus,a,um	номаълум, нотаниш
ille,illa,illud (Gen. illius, Dat. illi)	ўша, ана у
illustro,avi,atum,are	ёритмоқ
imago,inis f.	тасвир, сурат
imber,eris m.	ёмғир, жала, сув, намгарчилик
imitatio,onis f.	тақлид, тақлид қилиш
immergo,mersi,mersum,	сув ичига кирмоқ, шўнғиб кетмоқ

ere	ўлмас, мангу, барҳаёт
immortalis,e	ифлос, лойқа
immundus,a,um	ундамоқ, мажбур қилмоқ
impello,pulli,pulsum,ere	осилиб турмоқ
impendeo, ere	ҳокимият, ҳукмронлик, давлат,
imperium,ii n.	ваколат
imperativus,i m.	буйруқ майли
imperator,oris m.	қўмандон, император
imperfectus,a,um	давом этаётган, тугалланмаган
impero,avi,atum,are	буйрумоқ, буйруқ бермоқ
impetus,us m.	интилиш, иштиёқ, сиқув
impetro,avi,atm,are	етмоқ, интилмоқ
impleo,evi,etum,ere	тўлдирмоқ
impono, posui, positum, ere	жойлаштирмоқ, қуймоқ, юкла- моқ, зарар келтирмоқ, халақт бермоқ
impotens, entis	ожиз, кучсиз, ўқувсиз, ўзини бошқара олмайдиган
impretus,us m.	ҳужум, бостириб келиш
impulsus,us, m	зарба, даъват
in praep.	-да, -га, ичида
incertus,a,um	номаълум, ноаниқ, ногўғри
incido,idi, ere	тушмоқ, илинмоқ
incido,cidi,cisum,ere	ўймоқ, кесмоқ, кесиб ташламоқ, ёпмоқ,
includo, clusi, clusum, ere	ўраб олмақ, сиқувга олмақ, бекит- моқ
incolo,ae m.	аҳоли, яшовчи
incolo,colui,cultum,ere	яшамоқ, яшаб турмоқ
incolumis,e	бугун, безарар, зарарсиз, бус-бугун
index,icis m.	кўрсаткич
inde adv.	у ерда, сўнгра, шундан сўнг
indicativus,i m.	аниқлик майли
indicium,ii n.	билдириш, хабар, чақимчилик
induo,indui,indutum,ere	қиймоқ

ineo,ii,itum,ire	кирмоқ, қатнашмоқ; санамоқ, ҳисобламоқ
inferior, ius(comp.inferus) infero,intuli,illatum, infere	пастки, қуйида турувчи олиб кирмоқ, зиён келтирмоқ
infesto,avi,atum,are infinitivus,a,um influo,xi,xum,ere ingenium, ii n	босқинчилик қилмоқ инфинитив, ноаниқ шакл қуйилмоқ, қўшилмоқ маҳорат, таълант, характер, қоби- лият, гений
ingens,ntis ingredior, gressus sum, gredi	баҳайбат, улкан кирмоқ, юрмоқ
inimicus,i m. initium,ii n. injuria,ae f. inopia,ae f. inquieta,avi,atum,are inquietus,a,um inquirо,sivi,situm,ere inquit	рақиб, душман бош, бошланиш, кириш туҳмат, ноҳақлик, жабр етишмовчилик, танқислик безовта қилмоқ, ташвишга солмоқ бетиним, ҳаракатда сўрамоқ, суриштирмоқ демоқ
inservio, ivi, itum, ere	хизмат қилмоқ, ғамхўрлик қилмоқ, қўл остида бўлмоқ, товламачилик қилмоқ
insilio,silui, ire insigne,is n. insignis, e	сакраб чиқмоқ, чиқмоқ нишон, белги бошқалардан фарқли, машхур, таниқли
inspicio,spexi,spectum, ere	қарамоқ, назар ташламоқ
institutum,i n. insula,ae f. Instrumentum,i n. instruo,struxi,srtuctum, ere	идора, муассаса; тузилиш орол асбоб, ускуна қурмоқ, ясамоқ; таъминламоқ, жойлаш-тирмоқ

intellego,lexi,lectum,ere	тушунмоқ, англамоқ
inter praep. с acc.	-аро, орасида, ўртасида
interdum adv.	баъзан
interficio,feci,fectum,ere	ўлдирмоқ, қатл этмоқ
interfluo, flui, fluxum, ere	окмоқ, ўртасидан оқиб ўтмоқ
interim adv,	вакти-вакти билан, шундай бўлишига қарамасдан
interrogo,avi,atum,are	сўрамоқ
inter sum, fui, esse	орасида бўлмоқ, қатнашмоқ
intestina bella	гражданлар уруши
intrepidus,a,um	қўрқмайдиган, осойишта
intro,avi,atum,are	кирмоқ
intullor,tuitus sum,ere	диққат билан қарамоқ
invenio,ivi,itum,ire	топмоқ, кашф этмоқ, яратмоқ
invito,avi,atum,are	таклиф қилмоқ,
ipse,ipsa,ipsum (Gen.	ўзи, айнан ўзи
ipsius, Dat. ipsi)	
Ipsorum lingua	ўз тилида
ira,ae f.	ғазаб, қаҳр
iratus,a,um	ғазабли, жаҳл билан
irriго,avi,atum,are	суғормоқ
irritatus,a,um	ғазабланган
ios, ea, id	у, ана у, ўша
isque	ва у
iste, ista, istud	шу, ўша
iurgiosus,a,um	қизикқон, тажанг
ita adv.	қандай...шундай
Italia,ae f.	Италия
itaque adv.	шундай қилиб
iter,itineris n.	йўл, ўтиш йўли; кўча

J

jacio,jeci,jactum,ere	отмок, ташламок
jasto, avi, atum, are	ташламок, сочиб ташламок, су- пуриб ташламок
jam adv.	аллақачон, ниҳоят
Januarius,i m.	Январь
joculatum,i n.	ҳазил, қочирик
jocus,i m.	ҳазил
jubeo,jussi,jussum,ere	буйормок; pass. Буйруқ олмок, мажбур қилмок
jucundus,a,um	ёқимли, мулойим
judex,icis f.	судья, қози
judicium,ii n.	ҳакам, қози
Julia,ae f.	Юлия
Julius,i m.	июль
jumentum,i n.	аравага қўшиладиган от (эншак)
jungo,nxi,ctum,ere	қўшмок, боғламок
Junius,i m.	июнь
Juno,onis f.	Юнона
Jupiter,Jovis m.	Юпитер (Зевс) худолар худоси
Jura,ae f.	Юра
jussum,i n	буйруқ, қарор
jus,juris n.	қонун, ҳуқуқ; қозихона
jusjurundum, jusjurundi	қасам
justitia,ae f.	адолат, одиллик
Justus,a,um	адолатпарвар
Juvenis,is m.f.	йигит, қиз
juvo,juvi,jutum,ere	ёрдам бермок, қўмаклашмок

К

Kal. Kalendae,arum f.pl. Календа (Қалимги Римдаги ойнинг биринчи куни)

L

L. = Lucius,ii m. Луций
labyrinthus,i m. лабиринт, чалкаш кўча
laboro,avi,atum,are ишламоқ
labor,oris m. иш, меҳнат; қийинчилик
lacedaemonius,i m. Спарта шаҳри фуқароси
lacero,avi,atum,are тилка пора қилмоқ
lacrima,ae f. кўз ёши
lacus,us m. кўл
lactus,a,um хурсанд, хушчақчақ
laius,ii m. Лай (Фив подшоеси)
lamento,avi,atum,are нолимоқ, ҳасрат қилмоқ
lapis,lapidis m. тош
laqueus,i m. тўр, тузоқ
latinitas,atis f. соф лотин тили
latinus,a,um лотинча, лотин тилига оид
latitudo,onis f. кенглик
latovici,orum m. pl. Латовиклар
latro,avi,atum,are хурмоқ, бақирмоқ
latro,latronis m. қароқчи, ўғри, безори
latus,a,um кенг, ёйилган, мазмунли
laudo,avi,atum,are мақтамоқ, тавсия қилмоқ
laus,udis f. мақтов; оламга ёйиш, шуҳрат
Lavinia,ae f. Лавиния
legatio,onis f. элчилик лавозими
legatus,i m. элчи, легат; бош қўмондон ёрдамчиси
Legio,onis m. Легион (Римда ҳарбий қўшилма)

lego,legi,lectum,ere	ўқимок; териб олмоқ, бурамоқ, сайлаб олмоқ
leo,leonis m.	шер, арслон
lentus,a,um	секин, аста
lex,legis f.	қонун
licet,cui,(citum est),ere	мумкин, рухсат, шундай бўлса
libenter adv.	жон деб, бажонидил
liber,bri m.	китоб, дафтар
liber,era,erum	эркин, озод
libero,avi,atum,are	озод этмоқ
libertas,atis f.	озодлик, эркинлик
lictor,oris m.	ликтор, соқчи, жаллод
lignus, a, um	ёғочдан, ёғочга оид
limes,itis m.	чегара, чек
lingua,ae f.	тил
lintheum,i n	чайнаб, рўмол, катга ҳажмдаги қоғоз, полотно
litigo,avi,atum,are	баҳслашмоқ, тортишмоқ
littera,ae f.	ҳарф; хат, мактуб; ёзма ёдгорлик- лар
locus,i m.	жой, ўрин
longitudo,inis f.	узоклик, узунлик
londus,a,um	узун, узок
loquor,locutus sum,loqui	гапирмоқ, суҳбатлашмоқ
luceo,luxi, ere	ёритмоқ
Lucius,i m.	Луций
ludus,i m.	ўйин; мусобақа, томоша
lumen,inis n.	ёриткич, машғал
luna,ae f.	ой
lupus,i m.	бўри
lux,lucis f.	ёруғлик, нур, ҳаёт, ҳурмат, безак, ёрдам, юпагув, (prima luce тонг- да, luce кундуз куни)
lydia,ae f.	Лидия
lyra,ae f.	лирик асар, масал

М

macedonis,e	македониялик
machina,ae f.	курулма; ҳаракатланувчи курилма
macula, ae f	айб, шармандалик
magis adv.	кўпроқ, тезроқ, яхшиси
magistratus,us m.	давлат хизмати, мансабдор
magister,tri m.	устоз, мураббий, ўқитувчи
magnificus,a,um	катта, улкан
magnus,a,um	катта, улкан, буюк
maestus,a,um	хафа, ўксиган, йиғлаган
Majus,i m.	Май
major	қаранг magnus,a,um
majus	қаранг magnus,a,um
male adv.	ёмон
maledicus,a,um	ҳақоратли, уятли
malefactor, oris m	қотил
malo,malui, malle	жуда хоҳламоқ
malus,a,um	ёмон, ярамас; виждонсиз
malum,i n.	олма
mando,avi,atum,are	тақдим этмоқ, элтиб бермоқ; fugae se m. қоч қочиб қутулимоқ
mane (adv.)	эрталаб
maneo,nsi,nsu,m,ere	туриб қолмоқ, турмоқ; қуғмоқ
manipulus,i m	ҳарбий бўлим
manupularius,i m.	оддий аскар
manus,us f.	қўл
Marcus,i m.	Марк
Martius,a,um	март
mare,is n.	денгиз
masculenus,a,um	грамм. Мужской род
mater,tris f.	она
matrimonium, i n.	никоҳ, in matrimonium dare эрга бермоқ, турмушга чиқармоқ

matrona,ae f.	она, аёл
Matrona,ae m.	Матрона (дарё)
maturus,a,um	пишган, етилган
maxime adv.	жуда, энг maximus,a,um қаранг
	magnus
medeor, eri	даволомок, ёрдамга келмок
medicus,i m.	шифокор, табиб
mediterraneus,a,um	ўрта, аро; (mare Mediterraneum Ўртаер денгизи)
meditor,atus sum,ari	мулоҳаза қилмок, фикр юритмок
medium,i m.	ўрталик, оралик
medius,a,um	ўртача, ўртамиён
melior	қаранг bonus
melius	қаранг bonus
memoria,ae f.	хотира қобилият, ҳодиса, memoriam tenere хотирда сақламок
	хотирламок
memoro,avi,atum,are	ёлғончи, алдамчи
mendax,acis	ақл, зехн
mens,mentis f.	ой
mensis,is m.	савдогар
mercator,oris m.	туш пайти
meridies,ei m.	хизмат кўрсатмок, ишлаб топмок
merito, avi, are	хизматига яраша
merito, adu	иш ҳақи, раҳматнома, меҳнат
meritum, i n	эвазига хизмат, хато, айб
Messata,ae m.	Мессала
metallum,i n.	металл
meto,messui,messum,ere	ўрмок, йиғиштирмок, қирқмок, кесмок
meus,a,um	меники, менинг
miles,itis m.	аскар, ҳарбий шахс
mille indecl.; pl. milia; Gen. milium.	минг
minime adv.	ҳаммадан кам, энг оз
minus adv.compar.	озрок, камрок

miser,era,erum	бахтсиз, бечора; оғир жудалик
mitto,misi,missum,ere	юбормоқ, жўнатмоқ
mixtio,onis f.	омухта, аралашма
mobilis,e	кўзгаладиган, силжийдиган
modo adv.	яқинда, ҳозиргина
moditus,a,um	ҳўл, нам
modus,i m.	майл, ўлчам, образ, ҳажм, чегара, қоида, нисбат
molestus,a,um	оғир, вазмин
molo,ui,itum,ere	майдаламоқ, эзмоқ
moneo,ui,itum,ere	эслатмоқ, огоҳлантирмоқ
mons,montis m.	тоғ, тепалик
monstro,avi,atum,are	кўрсатмоқ
monstrum, i n	берги, нишон, мўжиза, каромат
mora,ae f.	кечиктириш, орқага судран
morbus,i m.	касал, дард
mordeo, momordi, mor- sum, ere	тишламоқ, қопмоқ
morior,mortuus sum,mori	ўлмоқ
morsus,a,um	шаддод, жанжалкаш
mors,mortis m.	ўлим, ажал
mos,moris m.	урф-одат; хулқ, ўрганиш
motus,a,um,	ҳаракат, даъват, (m.terrae ер қи- мирлаши)
moveo,movi,motum,ere	ҳаракатга келтирмоқ, ҳаёжонга солмоқ, даъват қилмоқ
motus,us m.	ҳаракат
muliebris,e	хотин-қизларга оид
mulier,eris f.	аёл, хотин
multitudo,inis f.	кўпчилик, оломон
multus,a,um	кўп сонли, кўп
mundus,i m.	олам, дунё
munitntum, i n	истехком, ҳимоя, пойдевор
munio,ivi,itum,ire	мустаҳкамламоқ, тўсмоқ
munus,muneris n	мажбурият, мансаб, хизмат, тухфа,

muralis,e
murus,i m
mus,muris m.
Musae,arum
(sg.Musa,ae)f.
muto,avi,atum,are
mutus,a,um

ҳадя, тайинлаш, дафн маросими,
қурбонлик
деворга оид, деворий
давор
сичқон
Музалар. Юпитернинг тўққиз қиз-
лари; санъат ва фан маъбудалари
аралаштирмақ, қориштирмақ,
ҳаракатга келтирмақ, ўзгартирмақ
гунг, куй, оҳанг

N

I. nam adv.
II. nam conj.
parro, avi, atum, are
nanciscor, nactus sum,
nancisci
nascor, natus sum, nasci
Nasica, ae m.
natalis, e
natura, ae f.
navalis, t
navigo, avi, atum, are
navis, is f.
neco, avi, atum, are
nego, avi, atum, are
nemo[nehomo]
Gen.nullius, Dat. nemini,
Acc.neminem, Abl. nullo.
nepos, nepotis m
nescio, ivi, itum, ire
necessarius, a, um

ҳақиқатан ҳам
шунинг учун, шунга
ҳикоя қилмақ
сабр қилмақ, кутмақ, эгалламақ,
тошмақ
туғилмақ
Назика (Рим консули, мил.аввал
130 йил)
туғилган
табиат
кемага оид
(сувда) сўзмақ
кема; (n.longa) ҳарбий кема
ўлдирмақ, қирмақ
инкор этмақ
ҳеч ким
набира
билмаслик, иккиланмақ
зарур, керакли

neutrus,a,um	грамм. средний род
niger,gra,grum	кора рангли, кора
I. nihil n. subs.indecl.	хеч нима
II. nihil adv.	хеч, асло, сира
nisi conj.	агар, гарчи
nitor,nisus sum,niti	суянмоқ
niveus,a,um	оқ, онпок, кордек оқ, қорға оид.
nobilis,e	аслзода, машҳур, ҳақиқий
nocet,nocui,nocitum,ere	зарар келтирмоқ, бошига етмоқ
noctu	оқшом, кечаси
nocturnus,a,um	тунги
noli, nolite	қаранг polo
nolo, nolui, nelle [no volo]	хоҳламаслик, иштиёқи йўқ бўлмоқ
nomen,inis n.	исм, ном; грамм. от
Nominativus,a,um	бош келишиги
nomino,avi,atum,are	атамоқ, номламоқ
non	эмас, -мас, бе-, -сиз
nondum adv.	ҳали ... (йўқ) эмас
nonne	шундай эмасми
nonnullus,a,um	бироз, баъзи, бир қанча
Norea,ae f.	Норея (Алп ва Дунай ўртасидаги жой номи)
Noricus ager	Норий ўлкаси
nos	биз
nosco,novi,notum,ere	билиб олмоқ, билмоқ; (notum est маълумки)
noster,tra,trum	бизники
noto,avi,atum,are	эсламоқ, белгиламоқ; маълум қилмоқ; (nota bene эсда тут)
November,bri m	ноябрь
novus,a,um	янги, ёш, тоза
nox,noctis f.	тун, кечаси
nubo,psi,ptum,ere	ёпмоқ, ўрамоқ, турмушга чиқмоқ
nulus,a,um	хеч қачон, хеч бир
num conj.	наҳотки, энди

numen, inis, n
numero, avi, atum, are
numerus, i m.
nuntio, avi, atum, are

nuns, adv.
nuper adv.
nuptiae, arum f.
nutrio, ivi, itum, ire

хоҳиш
санамоқ
сон, санок; шеър ўлчами
ахборот бермоқ, эълон қилмоқ,
илдирмоқ, эслатмоқ
энди, ҳозирги пайтда
яқинда
никоҳ
боқмоқ, парвариш этмоқ

О

o interj.
ob praep. Acc. билан.
obeo, ii, itum, ire
oberatus, i m.
obseruo, avi, atum, are
obsum, fui, esse

obtempero, avi, atum, are
obviam adv.
occasio, onis f.
occasus, us m.

occasus solis
occido, cidi, cisum, ere
occiso, onis f.
october, bri m.
occulto, avi, atum, are
oculus, i m.
odio, odisse

odor, oris m.
Oedipus, i m.

о, уф
-га, -дан олдин, сабабли
қаршилиқ қилмоқ, чиқмоқ келмоқ
қарздор
кўзатмоқ, қуриқломоқ, эсламоқ
зарар етказмоқ, қарши ҳаракат
қилмоқ
итоат этмоқ, бўйсунмоқ
пешвоз, истиқболига
баҳона, важ
ботиш, ғарб, уфқ, (кўчма маънода
ҳалокат, ўлим)
ғарб
қатл этмоқ, ўлдирмоқ
ўлим, ҳалокат
октябрь
сир тутмоқ, яширмоқ
кўз, нигоҳ
кўра олмаслик, нафрат билан
қарамок
ҳид, бўй; pl. хушбўй ҳид
Эдип. (Фивнинг авсоновий под-

officio,feci,fectum,ere	шоси) сабаб бўлмоқ; қайғу келтирмоқ, йўлини тўсмоқ
officium,i n.	қарз, мажбурият
olim adv.	кунлардан бир кун, қачонлардир
olympius,a,um	олимпиадага оид
omnino adv.	бутунлай, асло, фақат
omnis,e	бутун, барча, ҳамма
opera,ae f	иш, меҳнат, фаолият, ҳизмат,
oppidanus, i m	вақт, асар шаҳарлик
oppidum,i n.	истехком, қалъа; шаҳар
opprimo,pressi,pressum, ere	бостирмоқ, санчмоқ, сиқиб чиқар- моқ.
oppugno,avi,atum,are	хужум қилмоқ, босиб бормоқ
ops,opis f	куч, қудрат, ҳарбий куч
optimus,a,um	қаранг bonus
opto,avi,atum,are	истамоқ, хоҳламоқ
opus,eris n.	иш, асар
ora,ae f.	қирғоқ, соҳил
oraculum,i n	оракул (ибодат хона)
oratio,onis f.	нутқ, (orationem habere) нутқ сўз- ламоқ
ordo,inis m.	тартиб, табақа, қатор, отряд, ман- саб
Orgetorix,inis m.	Оргеториг
orno,avi,atum,are	безамоқ
oro,avi,atum,are	гапирмоқ, сўрамоқ, ялинмоқ.
orior, ortus sum	турмоқ, чиқмоқ, кўтаришмоқ, кўринмоқ, тўғилмоқ
oriens,ntis (part.praes.act. orior)	бошланадиган, чиқадиған, шарқ
ortus,us m.	чиқиш, шарқ, бошланиш, юзага келиш
os,ossis n.	суяк
ostendo,ndi,ntum,ere	кўрсатмоқ, узатмоқ, чўзмоқ (o.vocem овоз чиқармоқ)

ostento,avi,atum,are

otium,i n.

ovis,is f.

мақтанмоқ, кўрсатувга қўймоқ,
вада қил-моқ, курқитмоқ,
топиб олмақ, гувоҳлик бермоқ
ором, дам олиш; байрам
қўзи

Р

papyrus,i m

panis,is f.

par,paris

parco,peperci,

pareo,ui,itum,ere

parens,ntis m.f.

paro,avi,atum,are

pars,partis f.

parsimonia,ae f.

particeps,cipis m.

participium,i m.

parvulus,a,um

parvus,a,um

passivus,a,um

passus,us m

pastor,oris m

pateo,patui, ere

pater,tris m.

patior,passus sum,pati

patria,ae f.

patrimonium, ii n

paucos dies

paucus,a,um

папирус (қоғоз)

нон

баробар, тенг

раҳми келмоқ, ачинмоқ

буйсундирмоқ, қаратмоқ

ота-она

тайёрламоқ, топмоқ

қисм, бўлақ

тежамкорлик

иштирок этувчи, қатнашувчи

иштирок

кичкина

кичик, кичкина

мажхушлик нисбати, зеҳинли,

қобил, ўзига оладиган

қадам (ўлчов бирлиги)

чўпон

очилмоқ, фош бўлмоқ, ёйилмоқ,

чўзилмоқ

ота

чидамоқ, бардош бермоқ

ватан, юрт

мерос

бир неча кундан сўнг

кичик, кичкина; озгина

paulo adv.	бироз
pauper,eris	камбағал, бечора
paх, pacis f.	тинчлик
pectus,oris n.	кўкрак қафаси
pecunia,ae f.	пул
pedagogus,i m.	тарбиячи
pedes,itis m.	пиёда йўловчи; пиёда аскар
pejor	қаранг malus,a,um
pejus	қаранг malus,a,um
pello,pepulli,pulsum,ere	итармоқ, туртмоқ
pendo,pendi, pensum, ere	осмоқ, илмоқ, осилмоқ, (pindere filo хаёти қил устида бўлмоқ)
per praep.Асс.билан	орқали, давомида; ёрдамида
percontor, ari	сўрамоқ
pereo, perii, peritum, ire	ўлмоқ, йўқ бўлмоқ, йўқолмоқ
perfacile adv.	жуда осон
perficio,feci,fectum,ere	қилмоқ, охирига етказмоқ
perfunдо, feci, fectum, ere	тўкмоқ, қуймоқ, сеппмоқ
periculosus,a,um	хавфли
periculum,i n.	хавф-хатар
peritus,a,um	билимдон, маълумотли
permnoveo,movi,motum, ere	харакатга келтирмоқ, хаёжонга солмоқ,
perniciес,perniciеi f.	ҳалокат, ўлим
perpauci,ae,a	жуда оз
perpetuus,a,um	абадий, мангу, ўчмас
Persa,ae m.f.	эронлик (эрони)
persevero,avi,atum,are	талаб қилмоқ, сўзидан қайтмас-лик, давом эттирмоқ, тузатмоқ
persona,ae f.	шахс
persuadeo,suasi, suasum, ere	ишонтирмоқ
pertinacia,ae f	тик сўзлик, акс, фикрдан қайт-

pertineo,tinui,tentum,ere	маслик
pes,pedis m.	ёйилмоқ, чўзилмоқ, етишмоқ, хиз- мат қилмоқ, тегишли бўлмоқ
pessimus,a,um	оёқ, қадам
pestilentia,ae f	қаранг malus,a,um
peto,ivi(ii),itum,ere	вабо. яра, кассалик
	тиришмоқ, ҳаракат қилмоқ, яқинлашмоқ, сўрамоқ, илтимос қилмоқ, ялинмоқ, маш-маша қилмоқ
Phaedrus,i m.	Федр
Pharanaces, is m	Фарнак, Понтика подшоҳи
Philippus,i m.	Филипп
philosophia,ae f.	фалсафа, билимли, дониш
philosophus,i m.	файласуф, донишманд
phisologia,ae f.	физиология, табиий
Phrygia,ae	Фригия (Кичик Осиёнинг ғарби- даги давлат)
physica,ae f.	физика, табиатшунослик
pictura,ae f.	расм, сурат
piger,gra,grum	дангаса, ялқов
pingo, pinxi,pictum,ere	чизмоқ, сураёт чизмоқ, бўямоқ
Piso,onis m.	Пизон
placeo,placui,placitum, ere	маъқул бўлмоқ, ёқмоқ, ёқтирмак
planta,ae f.	ўсимлик, экин
plebs,plebis f.	қашшоқ, оддий халқ
plenus,a,um	тўла, тўлик
ploro,avi,atum,are	хўнграб йиғламоқ
pluralia tantum (pl.t.)	фақат кўпликда
pluralis,e	кўплик
plures	қаранг multus,a,um
plurimus,a,um	қаранг multus,a,um
pluvia,ae f	ёмғир
poeta,avi,atum,are	тинчитмоқ, тинчлантирмак
poema,ae f.	поэма

poena,ae f.	жазо
poeta,ae m.	шоир, тарихчи
Polybus,i m	Полиб
pono,posui,positum,ere	қўймоқ, жойлаштирмақ
pons,pontis m.	кўприк
populus,atus sum,ari	хароб (вайрон) қилмоқ
populus,i m.	халқ
populus,a,um	халққа оид
porta,ae f.	дарвоза, эшик
portus,us m.	порт, гавань
possessio,onis f.	ер, мулк
possum,potui,posse	қила олмоқ, кучи етмоқ
postea adv.	кейинчалик, сўнгра
Posteritas, atis f	келгуси, келаси
posterus,a,um	навбатдаги, қуйидаги
postquam adv.	шундан сўнг, шу вақтдан бери, шундай экан
potens,ntis adj.	қудратли, кучли
potentia,ae f.	куч, қувват
potior,potitus sum,iri	эгалламоқ, босиб олмоқ
praeseptum,i m.	буйрук, фармойиш, мажбурий. хоҳишига қарши
praecipue adv.	асосан, энг муҳими
praedo,onis m.	босқинчи, қароқчи
praemium,i m.	мукофат; ютуқ
praefero,tuli,latum,ferre	олдига олиб юрмоқ
praemitto,misi,missum, ere	олдиндан жунатмоқ
praepono,posui,positum, ere	афзал кўрмоқ, олдинга қўймоқ, лавозимга қўймоқ
praesens,ntis	ҳозирги, ҳақиқий
praesertim adv.	хусусан
praesidium,i n.	ҳимоя, ёрдам, горнизон, қаровул
praesto,stiti,statum,are	олдида турмоқ, устун бўлмоқ
praesum,praefui,praesesse	олдида (бошида) бўлмоқ
praetereo,ivi,itum,ire	бироз вақт юрмоқ, ёнидан ўтиб

praeterquam adv.	кетмок, вақт ўтказмок, ўтмок,
praetor,oris m.	кувиб ўтмок, олдини олмок
preces,um (prex,precis)	...дан бошка,...дан ташқари
premo,pressi,pressum,ere	претор (юқори давлат лавозими)
pretium,i n.	арз-дод, шикоят
	сиқмок, қисмок; маҳрум қилмок
	нарх, қиймат, пул, миннатдор-
	чилик (captivos pretio reddere-
	ҳақ тўлаш билан асирларни қай-
	тиб олиш)
primus,a,um	биринчи
princeps,cipis	биринчи, асосий; subs. бошлиқ
principatus,us m.	биринчилик, ҳукмронлик мавқеи
prius adv.	олдин, аввал
privatus,a,um	хусусий, оддий, харбий-оддий аскар
privo,avi,atum,are	маҳрум этмок, жудо қилмок
probitas,atis f.	ҳалоллик, софлик
probo,avi,atum,are	синамок, исбот қилмок
probus,a,um	виждонли, ҳалол, софдил
procul adv.	узоқда, олисда
proelium,i n.	жанг, кураш
profectio,onis f.	жўнаб кетиш
proficiscor,fectus sum,	жўнаб кетмок, кесиб утмок, бош-
proficisci	ламок
profluo,xi,xtum,ere	оқиб чиқмок, қуйилмок
profiteor,fessus sum,eri	очиқ гапирмок; юр. Ариза бермок
profugio, fugi, fugitum,	кочмок, узоқлашмок, чопмок
ere	
profugus, i m	кочок, қочқин
profugus,a,um	қувланган, ҳайдаб чиқарилган
progredior,gressus	олға босмок, чиқмок, олдинга
sum,gressi	қараб ҳаракат қилмок
prohibeo,ui,utum,ere	ушлаб турмок, ҳалал бермок,
	ҳимоя қилмок, тақиқламок
proicio,ieci,iectum, ere	ташламок
proletarius,i m.	пролетар, йўқсу:

promitto, misi, missum, ere	ваъда бермоқ
I. prope praep с Acc.	яқинида, олдида, ўхшан
II. prope adv. (comp. propius, superl . proxime)	яқин, қарийб
propero, avi, atum, are	шошилмоқ, тезлатмоқ,
propinquus, a, um	яқин, узоқ эмас
propior, propius	яқинроқ, кечроқ
propono, posui, positum, ere	айтмоқ, таклиф қилмоқ
proprius, a, um	хусусий, ўзига қарашли
propter praep.	шу сабабли, учун, натижада, ёнида, олдида
propterea adv.	шунга қараб, шунга кўра
propulso, avi, atum, are	акс эттирмақ, қайтармоқ
prosperе adv.	мувоффақиятли
prosum, profui, prodesse	нафи тегмоқ, ёрдам бермоқ
proverbium, i n.	мақол, ҳикматли сўз
provincium, i n.	провинция, вилоят
proximus, a, um	яқин
prudentia, ae f.	баманилик, ақллилик, эҳтиёткор- лик
pubertos, atis f.	балоғатга етганлик
publicus, a, um	ижтимоий, жамиятга хос
puella, ae f.	қиз бола
puer, eri m.	ўғил бола
pugno, avi, atum, are	жанг қилмоқ, курашмоқ
pulcher, chra, chrum	чиройли, гўзал
pulchritudo, inis f.	гўзаллик
punio, ivi, itum, ire	жазоламақ
purgo, avi, atum, are	тозаламоқ, қутилмоқ
purus, a, um	тоза, покиза
puto, avi, atum, are	ўйламоқ, санамоқ
Pyrrus, i m.	Пирр
Pythagoras, ae m.	Пифагор

Q

qua, adv.	қаерда, қаерга, қанча
quadro,avi,atum,are	тартибга келтирмоқ, тўлдирмоқ, ишончни қозонмоқ
quaerito, avi, atum, are	сўраб сўриштирмоқ
quadratus,a,um	тўрт бурчакли
quaero, quaesivi, quae- situm,ere	ахтармоқ, сўрамоқ, жуда хоҳламоқ, эришмоқ
quaesitor, oris m	терговчи
qualibet	ҳамма жойда, истаган жойда
quaeso,avi, ere	сўрамоқ, (илтимос, марҳамат)
quam adv.	қай даражада, қандай, нисбатан, шундан кейин
quamdam conj.	гарчи, са ҳам
quamquam conj.	-са ҳам, гарчи
quando	қачон, шунинг учун
quantum,i n.	жуда кўп, кўп сонли
quantus,a,um	қанча (сонига кўра); қанақа
quantum conj.	қачон
quatio, quassum, ere	чайқатмоқ, тебратмоқ, қувмоқ
que	ва (сўзга қўшилиб ёзилади)
queror, questus sum, queri	арз қилмоқ
questor,oris m.	Квестор (терговчи, хазиначон)
quia conj.	шунинг учун, шу сабабли
qui,quae,quod	қайси, ким? нима?
quid.	нима учун, нима сабабдан
quies, quietis f	ҳордик, дам
quidam, quaedam,	қандайдир
quidquid pron. indef.	ким бўлмасин, нима бўлмасин
quin	ҳатто, нима учун эмас
quis,quid pron.relat.	ким, нима, қайсиким, қандай

quocumque	каерда бўлса ҳам
quod adv.	нима учун, шунинг учун, нима
quomodo adv.	қандай, қай тарзда
quoniam	шунинг учун, шу сабабли
quoque praep.	ҳам, шунингдек
quum	қачон, шундай қилиб

R

radix,icis m.	илдиз, томир
rapina,ae f.	босқинчилик, истило
rapio,rapui,raptum,ere	тортиб олмоқ, олиб қўймоқ
raro adv.	баъзан, гоҳ-гоҳ, сийрак, камдан-кам
ratio,onis f.	ҳисоб китоб; фикр мулоҳаза; ақл, зеҳн; асос, йўл, рўйхат, сон, иш, алоқа, фойда, дунё қараш
ratus, a, um	аниқ, тенг, узликсиз, доимий
Raurici,orum m. Pl	Рауриқлар
recedo,cessi,cessum,ere	кетмоқ, чекинмоқ
recens,ntis	янги, тоза
recipio,cepi,ceptum,ere	қайтиб олмоқ
recito,avi,astum,are	ёд олмоқ, овоз чиқариб ўқимоқ
rectus,a,um	тўғри
recubo,avi,atum,are	чалқанча ётмоқ
reddo,didi,ditum,ere	қайтариб бермоқ, бермоқ
redeo,ii,itum,ire	қайтиб келмоқ, қайта тикламоқ
redimo,emi,emptum,ere	пул тўлаб қайтариб олмоқ
reditio,onis f.	қайтиб келиш
refigium,i m.	қочиш
regio,onis f	худуд, чегара, йўналиш
regno,avi,atum,are	подшолик қилмоқ, ҳукм сурмоқ
rego,xi,ctum,ere	ҳукмронлик қилмоқ, бошқармоқ
regnate adv.	подшолик даврида

regredior, gressus sum, gredi	орқага қайтмоқ, чекинмоқ
regula,ae f.	қоида, назария
relinquo,linqui,lictum,ere	ташлаб кетмоқ
reliquus,a,um	қолган, қолдик
remedium,i n.	дори дармон, малҳам
removeo,movi,motum, ere	суриб қўймоқ, четлатмоқ
repente	тўсатдан, кутилмаганда
reperio,repperi,repertum, ere	кашф этмоқ, топмоқ
repetitio, onis f.	такрорлаш, қайта ўқиш
reporto,avi,atum,are	эришмоқ, келтирмоқ
requiro,quisivi,quisitum, ere	изламоқ, сўрамоқ
rerum scriptor	тарихчи
res,rei f.	нарса, буюм; ҳолат
res adversae	бахтсизлик, омадсизлик
rescribo,psi,ptum,ere	ёзма жавоб бермоқ
resarcio,sarsi,sartum,ire	тузатмоқ, созламоқ
rescindo,sidi,scissum,ere	бузмоқ, вайрон этмоқ, қайтармоқ
resilio,silui,sultum,ire	узоқлашмоқ, орқага сакрамоқ
respondeo,respondi, responsum, ere	жавоб бермоқ, маъқул келмоқ, тўламоқ
restituo,ui,utum,ere	қайтадан қўймоқ, қайтармоқ, қай- тадан тикламоқ, таъмирламоқ, restituere iudicium ҳукмни бекор қилмоқ
restorsum adv.	орқага, кейинга ҳаракат
rex,regis m.	шоҳ, подшоҳ
Rhenus,i m.	Рейн (дарё)
Rhenus,i m.	Рейн бўйи халқлари
Rhodamus,i m.	Родан (хоз. Рона дарёси)
rhythmicus,a,um	ритм, оҳанг, ўлчам
rideo,risi,risum,ere	кулмоқ, мазаҳ қилмоқ, ҳазил қилмоқ

ripa,ae f.
kissus, us m
ritus,us m
rivus,i m.
rixa,ae f
rogo,avi,atum,are
Roma,ae f.
Romanus,a,um
Romanus,i m.
Romulus,i m.

rosa,ae f.
rostratus,a,um

rostrus,a,um
rotundus,a,um
rugitus,i m.
rus,ruris n
rusticus,a,um
Rutulis,orum m.

қирғок (дарёники)
кулги
урф одат, диний маросим
арик
жанжал
сўрамоқ, сўраб суринтирмоқ
Рим
римга оид
римлик
Ромул (эр. олд. 763 716й.) Рим-
нинг афсонавий пошноси
атиргул
қуш тумшиғига ўхшаш, (navis r
қуш тумшиқ-ли ҳарбий кема)
ростра (кема тумшуги безаги)
айлана шаклида
наъра, бўқириш
қишлоқ
Қишлоққа оид; қишлоқи
рутуллар (қадимги Лация халқ-
лари)

S

sacer,cra,crum
sacrifico,avi,atum,are
sacro,avi,atum,are

saeculum,i n.
saepe adv.
Saevus, a,um

salus,utis f.
saluto,avi,atum,are
salve adv.

авлиё, муқаддас
қурбон қилмоқ, бағишламоқ
ёритмоқ, эълон қилмоқ, бағишла-
моқ, абадийлаштирмоқ
аср, авлод
тез-тез
тошбағр, шафқатсиз, бераҳм,
қурқинчли
бахт-саодат, манфаат
саломлашмоқ, олқиншламоқ
соғлом, соғ саломат

salveo, ere	соғ бўлмоқ, саломлашмоқ
sancio, sanxi, sanctum, ire	расмийлаштирмақ, қарор қилмоқ, қонунлаштирмақ, тасдиқламақ
sano, avi, atum, are	даволамақ, боқмоқ
sapiens, ntis	ақлли, зеҳнли; subs. донишманд
sapienter adv.	доно, донишмандона
sapientia, ae f.	донишмандлик
sat (satis) adv.	етарли
satus, utis f.	қутқариш, озод этиш
saxum, i n.	қоя
scelus, eris n.	жиноят, хиёнат, маккорли, хоин- лик, ёмонлик, бахтсизлик
scena, ae f.	саҳна
schola, ae f.	мактаб
scholasticus, i m.	қироат, қорилик
scientia, ae f.	билим
Scipio, onis m.	Сципион
scio, i, vi, itum, ire	билмоқ, уддаламоқ
scribo, psi, ptum, ere	ёзмоқ, чизмоқ
scyta, ae m. f.	скиф
se	ўзи
secum = cum se	ўзи билан
securis, is f.	болта
sed conj.	аммо, лекин, бироқ
sedeo, sedi, sessum, ere	ўтирмақ
Sedui, orum m.	Седуинлар (қабила)
semen, inis n.	уруғ, тухум
sementis, is f.	экин, (sementem facere - экмoқ)
semper adv.	ҳамиша
senatus, us m.	сенат
senectus, utis f.	кексалик, қарилик
senex, senis m. f.	қария, кекса киши
sensus, us m.	ҳис-хаяжон
sententia, ae f.	фикр, мулоҳаза
senesco, senui, ere	қаримоқ

sentio,sensi,sensum,ire	ҳис қилмоқ, сезмоқ
september,bri m.	сентябрь
septentrio, onis m	шимол, қатга айиқ (юлдуз) шимол шамоли
septimus,a,um	еттинчи
sequeor,secutus	хизмат қилмоқ, пойига тушмоқ
sum,sequi	
sequor,sectus sum,sequi	изидан бормоқ, қувмоқ
serenum,i n	очик ҳаво
serenus,a,um	ёруғ, мовий, хурсанд
sermo,onis m.	суҳбат, гап
sero,serui,sertum,ere	тўқимоқ, боғламоқ, бирлаштирмақ
sero,sevi,satum,ere	эқмоқ, ўтказмоқ, туғмоқ, ишлаб чиқармоқ, (serere discordias-шизо солмоқ)
sero adv.	кеч, бевақт
servio,ivi,itum,ire	хизмат қилмоқ, бўйсунмоқ
servo,avi,atum,are	асрамоқ, сақламоқ
servus,i m.	қул, хизматкор
severe	жиддий, талабчан
severus,a,um	ёвуз, қаҳри қаттиқ
sex	олти
si conj.	агар, агарчи, ҳатто
si adv.	ҳа
sic adv.	шундай қилиб
Sicilia,ae f.	Сицилия
signum,i n.	белги, тасвир; байроқ
silva,ae f.	ўрмон
similis,e	ўхшаш
simplex,icis adv.	оддий, содда
simul adv.	бир пайтда, бир вақтнинг ўзида
simulo, are	ўхшамоқ
sine praep.Асс.билан	...сиз, бе...
singularis,e	бирлик
singularia tantum	фақат бирликда
singuli,ae,a	биттадан, бирин-бирин

singulis, e	якка, ягона
singulus, a, um	алохида, якка - якка
sino, sivi, situm, ere	рухсат этмок, йўл қуймок
sitio, ivi, itum, ire	сувсамок, чанқамок
sittis, is f.	чанқок
situs, a, um	жойлашган (sino феълнинг сифа- тдош шакли).
sive conj.	ёки
socialis, e	ижтимоий
socius, i m.	ўртоқ, дўст; ҳамкор
Socrates, is m.	Сукрот
sol, solis m.	қуёш, офтоб
soleo, solitus sum, ere	одатланмок
solitudo, dinis m	кимсасиз, чўл, биёбон
Solo, onis m.	Солон
soluo, solvi, solutum, ere	озод этмок, бўшатмок
solus, a, um	яккаю ягона, танҳо
solvo, solvi, solutum, ere	ечмок, озод қилмок
somnus, i m.	уйқу
sordidus, a, um	ифлос, кир
soror, oris f.	опа, сингил
spatium, i n.	фазо, масофа; оралик
specto, avi, atum, are	томошо қилмок
specus, us m.	ғор
spelunca, ae f.	кавак, ғор
spero, avi, atum, are	ишонмок, кутмок, умид қилмок
spes, spei f.	умид, ишонч
Sphinx, Sphingis f	Сфинкс
splendidus, a, um	ёрқин, ярқираган
sponte adv.	ихтиёрий равишда
Stadium, ii n	185 м, тенг узунлик бирлиги
statim [sto] adv.	шу пайтдаек, тезда
statua, ae f.	хайкал
statuo, statui, statutum, ere	қўймок, ўрнатмок
status, us m.	туриш, ҳолат
stella, ae f.	юлдуз, сайёра

stilus,i m.	ручка, қалам
sto,steti,statum,are	турмоқ, арзимок, тўхтамоқ, давом этмоқ
stringo, strinxi. strictum, ere	чўзмоқ, қисмоқ, узмоқ, урмоқ, қинидан чиқармоқ, ҳақорат қил- моқ, жароҳатламоқ
struo,xi,ctum,ere	курмоқ, бунёд этмоқ
studeo,ui, ere	интилмоқ, тиришмоқ
studium,i m.	ўқиш, ўрганиш; таълимот
stultitia,ae f.	телбалик, аҳмоқлик
stultus,a,um	телба, аҳмоқ, эси паст
suadeo,suasi,suasum,ere	маслаҳат бермоқ, таклиф этмоқ
sub praep. Acc.va Abl.	остида, яқинида, ёнида
subeo,ii,utum,ire	бирор нарсанинг тагига бормоқ, periculum subeo хавф остида қолмоқ
subito adv.	фавқулодда, тўсатдан
submoveo,movi,motum, ere	четлаштирмоқ, ҳайдамоқ
substantivum,i n.	грамм. от
Suebi,orum m.	Свеблар (қабилла)
sum,fui,esse	бўлмоқ, бор бўлмоқ
summa, ae f	олий мансаб, биринчи ўрин, асос
sumum adv.	ҳеч бўлмаганда, узоғи билан
Sumum, i n	чўкқиси, охири, ниҳояси
summus,a,um	энг юқори, буюк, ўлкан
suo, sui, sutum, ere	тикмоқ, ямамоқ
superbia,ae f.	киборлик, такаббурлик, мағрурлик
supero,avi,atum,are	кўтарилмоқ, юқорига чиқмоқ, ғалаба қилмоқ
superus,a,um	баланд, осмон ўпар, коинотга оид
supinum,i	супин (ҳаракат номи)
suppeto,tivi,titum,ere	етарли бўлмоқ
supra adv,	устида, юқорида, олдида
surdus, a , um ,	гаранг, қар
surripio, ripui, reptum,	ўғирламоқ, яширин олиб кетмоқ

ere	кўтармоқ, бўйнига олмоқ, кўлла-
suscipio, cepi, ceptum, ere	моқ, юзага келтирмоқ
suspendo, pendi, pensum, ere	осмоқ, осиб қўймоқ, юқорига кў-
suspicio, onis f.	тармоқ
suspitor, atus sum, ari	шубҳа, гумон
sustento, avi, atum, are	шубҳа қилмоқ, -деб ҳисобламоқ
sutor, oris m	қўлламоқ, юпатмоқ, боқмоқ,
suus, a, um	қарамоғига олмоқ
sycophanta, ae m	этикдўз
syllaba, ae f.	ўзиники, уники
simbolus, i m	ёлғончи, фитначи
symposium, i m	бўғин
Syra, ae f.	белги, ажралиб турадиган сифати
	базм
	Сира

Т

tabella, ae f.	тахтача
tabula, ae f.	доска, жадвал, рўйхат,
taceo, ui, itum, ere	ўтирадиган тахта
talis, e	жим бўлмоқ
tam adv.	шунчалик баққуват, шунча-
tamen conj.	лик муҳим
tamquam adv.	шунчалик, шу даражада
Tanais, idis m	аммо, лекин
tandem adv.	Худди
tanem adv.	Дон дарёси (дарсликдаги
tango, tetigi, tactum, ere	матинда Сирдарё кўзла
	тутилган)
	ниҳоятда, ахири
	аммо, бироқ
	тегиб кетмоқ, туртиб
	юбормоқ

Tantalus,i m.	Тантал (Фригия шоҳи)
tantum adv.	фақат, шунчалик
tarde adv.	кеч келган, кечиккан
tardus,a,um	секин, аста, суст, кеч
Tarquinius,i m.(Superbus)	Буюк Тарквиний (Римнинг еттинчи Подшоҳи)
taurus,i m. грекча	хўкиз, бука
Theba,ae f	Фив (қадимда кўн шаҳарлар шундай номланган)
tectum, i n	том, том-усти, ховли, қурилиш
tego,texi,tectum,ere	ёпмоқ, яширмоқ, сир сақламоқ, ҳимоя қилмоқ
tellum,i n.	копёё, ўқ ей, қилич
temore adv.	бепарво, енгилтаклик
tempestas,atis f.	об - ҳаво
templum,i n.	ибодатхона
tempus,oris n.	вақт, замон, пайт
tenebrae,arum f.	қоронғилик
teneo,tenui,tentum,ere	ушлаб турмоқ, эришмоқ
Terentia,ae f.	Терентий
terra,ae f.	ер, замин
terrestris,tre	қуруқликка оид
terror,oris m.	тажоввуз
theatrum,i n.	театр
Tiberis,is m.	Тибр
timeo,ui,itum,ire	қўрқмоқ, даҳшатга тушмоқ
timidus,a,um	қўрқоқ, журъатсиз
timor,oris m.	қўрқинч, даҳшат
Tiro,onis m.	Тирон
Titius,i m.	Титий
toga, ae f	тога (Рим фуқораларининг устки кийими)
tolero,avi,atum,are	чидамоқ, бардош бермоқ
tollo,sustuli,sublatum,ere	қўтармоқ, йўқ қилмоқ
tonitrus,us m	момоқалдиروق

totus,a,um	барча, бутун
trado,didi,ditum,ere	хабар бермоқ, етказмоқ
traduco,duxi,ductum,ere	ўтказмоқ, орқали олиб ўтмоқ
traho,xi,ctum,ere	судрамоқ, олиб кетмоқ
trans	орқасидан, ...дан
transfugio, fugi,	душман томонига ўтмоқ
fugitum, ere	душман томонига ўтиш
transfugium, i n	қайтармоқ, қайта қуймоқ,
transfundo, fudi, fusum,	тарқатмоқ
ere	
transeo,ii,itum,ire	кўчиб ўтмоқ, ўтмоқ
transmigro,avi,atum,are	кўчириб келмоқ
trajicio,jeci,jectum,ere	улоқтирмоқ
tribuo,ui,utum,ere	бўлиб бермоқ, бажо келтир- моқ, ҳадия қилмоқ, имконият яратмоқ, бағишламоқ
tribus,us m.	ўлка, туман, худуд
triumphus,i m.	тантана, зўр ғалаба
Troja,ae f.	Троя
tu Gen. tui	сен
tulingi,orum m.pl.	Тўлинглар
Tullia,ae f.	Туллия
Tullius,i m.	Туллий
tum adv.	ўшанда, сўнгра
tunica,ae f.	қуйлак
turbo,avi,atum,are	лойқатмоқ, булғамоқ
Turnus,i m.	Турн (шаҳар)
turpis,e	уятли, шармандали, пасткаш
turris,is f.	минора
Tusculum,i n.	Тускул (шаҳар)
tutus,a,um	хавфсиз
tuus,a,um [tu]	сеники

U

uber,eris n	кўкрак, ҳосил,
ubera praebere	эмизмоқ
ubi adv.	Қаерда, қачон
ubinam adv,	қаерда
udus, a, um	хўл, нам
ulciscor, ultus sum,	қасос олмоқ
ulcisci	
ulna. ae f	тирсак, қўл
ulterior, ius	узокдаги, у томондаги, ўтган, келгуси
ultimus,a,um	охирги, сўнги
ultor, ultoris f	қасоскор
ultra adv,	узокроқ, юқорирокда
ultra	орти, орқаси, меёри
ulula, ae f	бойқуш, бойўғли
umbilicus, i m	киндик
umbra, ae f	қоронғи, зулмат
umerus, i m	елка, кифт
unda,ae f.	тўлқин
unde adv.	қаердан
unguis, is m	тирноқ, панжа
unice	яғона, ўта, танҳо, фақат
unquam adv.	қачонлардир, кимқачон
unusquisquae	ҳар қайси
urbs,is f.	шаҳар
urina, ae f	сийдик, пешоб
uro, ussi,ustum, ere	ёқмоқ, ёндирмоқ
ursus,i m.	айик
usquam	қаердадир
usque adv.	узликсиз, доимий
usus,us m	фойдаланиш, қўллан, одат, фаолият, тажриба
ut adv.	қандай
ut conj.	қачонки

Utique	ундай бұлмаса эди
utinam adv,	агар----бұлса эди, агар
	..бұлмаса эди
utilis,e	фойдали
utor, usus sum, uti	фойдаланмоқ, құлланмоқ
uva, ae f	узум
uxor,oris f.	хотин, рафиқа

V

vacca, ae f	сигир
vaco,avi,atum,are	бўш бұлмоқ, бўшамоқ
vacum, i m	бўшлик
vado, ---, ---, ere	жўнаб кетмоқ
vadum,i m.	кечув
vagor,vagatus sum,ari	кезмоқ, кўчиб юрмоқ,
	дайдимоқ
valde adv.	жуда, энг
valeo,ui, ere	соғ бұлмоқ, кучли бұлмоқ,
	эйтиборда бұлмоқ
valgus, i m	чўлоқ, қийшиқ
validus, a, um	соғлом, бақувват
vallum,i m.	девор, ғов; истехком
valles, is f	водий
vanus,a,um	бўш, кимсасиз, ёлғон, лоф
varius,a,um	хилма-хил, турли
vasto,avi,atum,are	хароб қилмоқ, кириб
	ташламоқ
vastus,a,um	хароб этилган, бўм-бўш
vehemens,ntis	ғайратли, жўшқин
vel conj.	ёки, ё
velox,ocis	тез, тезкор
veluti adv.	...дек, ...га ўхшаб

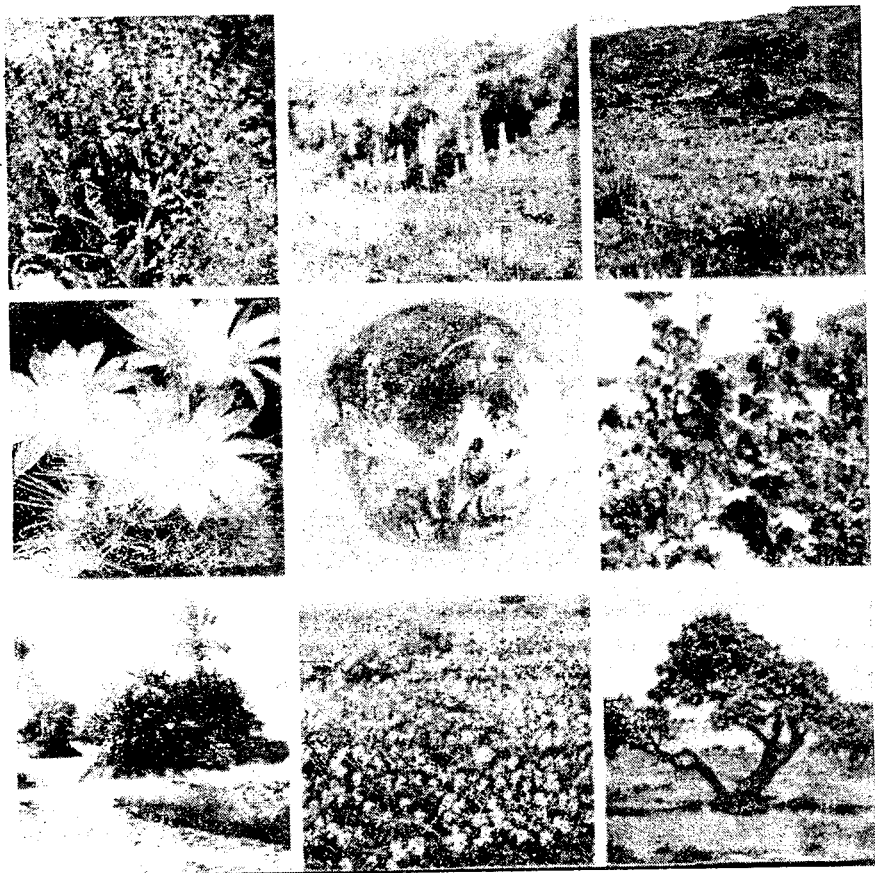
vemeo, atum,are	келиб	чикмок,	авлоддан
venator,oris m.	бўлмок		
vendo,vendidi,venditum, ere	овчи		
venio,veni,ventum,ire	сотмок		
venter,eris m.	келмок,	боншламок	
ventus,i m	корин		
ver,veris n.	шамол		
verbum,i n.	бахор		
vergo, vegere	сўз; грамм. феъл		
veritas,atis f.	қаратилмок		
vero praep.	ҳақиқат, чин сўз		
vero adv.	балки, бўлиши мумкин		
Verres,is m.	бирок, аммо		
versus, us m	Веррес (эр.олд.73 1й.Сицилия		
versus adv.	хукмдори)		
verto,verti,versum,ere	чизик, қатор, шъер		
verus,a,um	йўналиш		
vesper,eri m	бурилмок, қарамок, ўтказмок,		
Vesta,ae f.	ўтмок, бузмок		
vestalis,e	ҳақиқий, содик, тўғри сўзли		
vester,tra,trum	кеч, оқшом		
vestigium,i n.	Веста (худо Сатурн ва Опис		
vestis,is f.	қизлари, уй рўзғор илохияси)		
vestus,i m.	авлиё Вестага бағишланган		
veto,ui,itum,are	сизники		
vetus,eris	оёқнинг кафти, (vestigia ferre-		
(superl.veterrimus)	юрмок, кирмок)		
via,ae f.	кийим-кечак, куйлак, чойшаб		
viator,oris m.	кийим-кечак		
vicinus, i m	маън этмок, тақиқламок		
	эски, кўҳна		
	йўл, кўча		
	йўловчи		
	қўшни, ҳамсоя		

victor,oris m.	ғолиб
victoria,ae f.	ғалаба
victus	қаранг vinco
vicus,i m.	қишлоқ
video,vidi,visum,ere	кўрмоқ, қарамоқ, хис қилмоқ, гувоҳ бўлмоқ, ғамхўрлик қилмоқ
vilis,e	арзон
villa,ae f.	дала ҳовли
vincio,nxi,nctum,ire	боғламоқ, кишанбанд этмоқ, тўқимоқ
vinco,vici,victum,ere	ғалаба қилмоқ
vinculum,i n.	боғлам, занжир, кишан
vir,viri m.	киши, эр киши; эркак
vires	қаранг vis
virgo,inis f.	қиз бола, бўйи етган қиз
virtus,utis f.	ботирлик, баҳодирлик
vis (Gen.Dat. йук, Асс. vim,Abl, vi; plur.	куч, қувват; зўрлик
vires,virium,viribus)	
visito,avi,atum,are	келиб кўрмоқ, кўришга кел- моқ
visus,us m.	кўриш, кўриниш
vita,ae f.	ҳаёт
vitium,i n.	камчилик, нуқсон
vito,avi,atum,are	қутулмоқ, эҳтиёт бўлмоқ
vitupero,avi,atum,are	қойймоқ, ҳақорат қилмоқ, муҳокама илмоқ
vivo,vixi,victum,ere	яшамоқ
vix adv.	зўрга, базўр
vocalis,e [vox]	оҳанг берувчи, унли
vocativus,a,um	чақириш, мурожаат
voco,avi,atum,are	чақирмоқ, чорламоқ
volo,volui, velle	истамоқ, хоҳламоқ, тасдиқ- ламоқ, қарор қилмоқ
volumen,minis n	қайталинган жой, боғлам,

voluptas,atis f.	китоб, иншо	
volvo, volvi, volutum, ere	эрк, хоҳиш	
	айлангирмоқ,	йикитмоқ,
	қайтармоқ,	
vorax, acis f	тайинламоқ	
vorro, avi, atum, are	еб тўймас, очофат	
	ютмоқ, емоқ	
vos	сиз	
voveo, vovi, votum, ere	ош бермоқ, дастурхонга	
	таклиф қилмоқ	
vox, vocis f.	товуш, нутқ, сўз	
vulgo adv.	ҳар жойда, ҳар доим, жамоа	
	олдида	
vulnero, avi,atum,are	жароҳатламоқ, ҳақоратламоқ	
vulnus,eris n.	яра, чақа, жароҳат	
vulpes,is f.	тулки	
vultur, uris m	калхат	
vultus, us i	афт, башара, ташқи кўриниш	

X

Xanthipa, ae f	Ксантипа (Сукротнинг хотини)
xenium, ii n	меҳмонга бериладиган ҳадия
Xerxes, is m	Ксеркс (Эрон подноси мил, аввал 486-465 й,
xiphias, ae f	найзали балиқ

ҚИСҚА

ЛОТИНЧА - ЎЗБЕКЧА

БИОЛОГИЯГА ХОС АТАМАЛАР

ЛУҒАТИ

А

<p>Acer, Aceris n Accipiter, tris m acerozus, a, um, achenium, i n achromaticus, a, um aciculiformis, e Aconitum, i m</p> <p>Acraniata, orum n acus, us f acutirostris, e Adenophora, ae f Adonis, idis m</p> <p>aestivatio, onis f affinitas, atis f Agonium, i n Agropyrum, i n ala, ae f albiceps, cipitis albicollis, e albifrons, ntis albumen, inis n Alisma, atis n alga, ae f Allium, i n alhifolius, a, um Alnus, i f Aloc, es f</p>	<p>заранг (дарахтнинг номи) қарчиғай, қирғий нинасимон, тиканли уруғ уруғдон рангсиз, туссиз, рангпар нинасимон аконит (бод ва невралгия касал- лигига дори олинадиган ўсимлик) бош склетсизлар тури нина, тикон ўткир тумшукли аденофора адонис, гулизардак, сувурўт (юрак касалига дори олина- диган ўсимлик) куртакланиш қариндошлик, ўхшашлик тез ҳаракатланадиган ҳашорат пырей (ғалла симон ўсимлик) қанот оқ бошли, оқ сочли оқ бўйинли оқ пешонали оқсим будлуруқ ўт йўсин, бақатўни (сувўтлар тури) пиёз ольхабарғли дарахт ольха дарахти, қандағоч алоэ , лоладошлар оиласига</p>
---	---

Alsophyllax spinicouda	мансуб ўт
Althaea, ae f	геккончик колючехвостый
Alternaria, ae f	гулхайри
alvus, i f	альтенария
amaebinus, a, um	қорин, ошқозон
	амебный-бир хужайрали
	жуда кичик жониворга
	оид
Amphibia, rum n	сувда ва курукда яшовчилар
Amygdalus, i f	бодом
Anabaena, ae f	анабена
Ancylocheira	тиллақунғиз
anguste	тор, чўзик, ингичка
Annona, ae f	аннона (ноксимон мевали дарахт)
annys, a, um	бир йиллик
Anodonta, ae f	тишсиз
Anser, eris m	ғоз
anurus, a um	думсиз
aorta, ae f	энг катта қон томири
aphyllus, a,um	япроқсиз, барғисиз
Apis, is f	асалари, болари
Apoda, orum n	оёқсиз
aquaticus, a, um	сувга оид
Aquila, ae f	бургут
Araneomorphis, orum	ўргимчаксимон
Araneus, i m	ўргимчак
arbor, oris f	дарахт
arcuatus, a, um	ёйсимон
Ardea, ae f	қутон, қарқара
arenicola, ae m	қумда яшовчи
argenteus, a, um	кумушсимон, оқ, ошпоқ
arista, ae f	бошоқ қилтиғи
Arnica, ae f	арника (ботқоқликда ўсадиган ўсимлик)
Artemisia, ae,f	эрман, шувоқ, явшон

arthro, arthrus	бўғим
articularis, e	бўғимга оид
articulatio, onis f	бўғим
Asellus, i m	треска (шимол денгизида яшайдиган балиқ)
Astragalus, i m	астрогал (анат. тўпик суяги. бот. оқ тасма ўсимлиги)
ater, tra, trum	қора, қорамтир
atias, antis m	бўйин умуртқа суяги
auris, is f	қулоқ
avena, ae f	сўли
avis, is	қуш
ayis, is m	ўқ (бирор ҳодиса ёки воқеанинг асосий йўналиши)
axilia, ae f	қўйин, анат. бўшлиқ, бот, ўсимликнинг барги туташган жойидаги чуқурча

В

bacca ae f	мева
bacillus, i m	таёқча, таёқчасимон микроб
barba, ae f	соқол
barbiger, gera, gerum	бородконосный
barbula, ae f	калта соқол
Begonia, ae f	бегония (иссиқ ўлкаларда ўсадиган чиройли ўсимлик)
Beta, ae f	лавлаги
Betula, ae f	қайин
bicarinus, a, um	двукильный
biennis, e	икки йиллик
biflagellatus, a, um	икки қивчинли, энг кичкина жонворларнинг

bifolius, a, um
bio (греч)
blephori (греч)
Bombus, i m
Bos, bovis m
brachium, i, m
brchycerus, a, um
brchypodus a, um
brochypterus, a, um
bractea, ae f
brassica, ae f
brevicaudatus, a um
Bromus inermis
bulbus, i m

қилсимон оёғи
икки барғли
хаёт
киприк
тукли ари
буқа, хўқиз
елқа, кифт
қалта шохли
қалта оёқли
қалта қанотли
гулёнбарг
карам
қалта думли
қилтиқсиз ялтирбош
бот. пиёзбон, анат. сўғон

С

caecus, a, um
caespes, itis m
Cálathus, i m
calux, icis m

Camellus, i m
canalis, is m

Canis, is m
capilaris, e
capillus, i m
capsula, ae f
Caprea, ae f
caput, itis n
Carabus, i m

кўр, кўзи ожиз
чим
қорабошли кўзиқорин
бот. гул қосаси
анат. тизза қопқоғи
туя
канал, анат. организмдаги
турли моддалар ўтадиган
йўл
кучук, ит
жуда ингичка, қилдек
соч, жун, тук
кўсак, кўрак
эчки
бош, қалға
сассиқ қўнғиз, *C. marginalis*

	хошияли сассиқ кўнғиз, С..tauricus тамғали сассиқ кўнғиз
Carex, icis f carnivorus, a, um	киёқ, барди, ранг этхўр, йиртқич, бот. ҳашаротхўр ўсимлик
Carnivora, orum n carnosus, a, um	йиртқич ҳайвонлар этли, семиз, йўғон. Radix carnosa этли илдиз, йўғон томир
caro, carnis f	юмшоқ жой, (мева, замбуруғ), гўшт
cartilago, inis f	кемирчак, тоғай
Castanea, ae f	қора қайин, каштан
cauda, ae f	дум, қуйруқ
coulis, is m	поя, банд
covitas, atis f	бўшлиқ
cellula, ae f	хужайра
cellulosa, ae f	ўсимлик хужайралари пардасини ташкил қиладиган органик модда. Целлюлоза
Centaurium, i n	кентавр
cephal, cephalo	грек. бош. macrocephalus, a, um йирик бошли
Cephalochorda, orum n	хорда бошлилар
Cephalopoda, orum n	бош-оёқли ҳашаротлар
Cephalataxaceae, orum f	головчатотиссовый
cera, ae f	мум
Cerastes, is m	илон
Cerastium, in	бот. эчкимия, зоол. дарахтларга зарар етказадиган кўнғиз
Cerasus, im	олча
cerobrum, i n	бош мия
cervis, icis m	бўйин

Cervus, i m	бўғи
cheil, cheilo	грек. лаб, бот. дарахтларнинг шохида ўсадиган замбуруғ
Chiroptera, ae f	қўлқанотли, кўршапалак
chloro, chlori	грек. яшил, кўк
Chloropidae, arum f	галла зараркунандаси
chondro	грек. кемирчок, тоғай
chorda, ae f	хорда (баъзи бир ҳайвонлар- нинг эластик ўқ скелети)
chromiosoma, amatis	хромосома (хужайра магзининг айрим қисимлари)
Chrysochloris, is f	кўрсичқон
Cicada, ae f	саратон (чирилдоқ хашарот), сўзанак
cibus, i m	овқат, озиқ
Ciconia, ae f	лайлак
cilum, i n	тук
citricus, a, um	лимонли
Citrullus, i m	тарвуз
cossyx, ygism	дум суяги
coscobium, i n	колония (бир–бирига ёпишиб яшовчи жонворлар туркуми)
Coleptera, orum n	қаттиқ қанотлилар
collum, i n	бўйин
colon, i n	йўғон ичакнинг кўр ичакдан тўғри ичакка қадар бўлган қисми
Columba, ae f	каптар
columna, ae f	умуртқа
concha, ae f	чиғаноқ
Convolvularia, ae f	марваридгул
cor, cordis n	юрак
cornu, us n	шоҳ
cornatus, a, um	шоҳдор
corolla, ae f	гултож, анат, тишнинг милк билан қопланган қисми

corpus, oris n	тана, гавда
cortex, ecis m	қобик, парда, пўст
costa, ae f	қовурға
cramium i n	бош суяги
crista, ae f	тож
crus, cruris n	болдир, сон
Ctenocepholus, i m	бурга
,Cuculus, i m	какку куш
Cucumus, eris m	бодринг
Cucurbita, ae f	ошқовок
culumus, i m	поя (буғдой, арпа пояси)
Cunuculus, i m	уй қуёни
cutis, is f	тери, пўст
Cyanophyta, arum f	кўм-кўк сув ўсимлиги
Cyclostomata, orum n	юмалоқ оғизлилар
Cypriniformes, ium n	зоғораалиқсимонлар

D

dactyl, dactylo	грек. бармоқ
Dactylopterus	қалдирғоч
Dasyuridae, orum f	халтали сувсар
Dasyuroides m	халтали сичқон
Dasyurus maculatus	халтали ола-чинор сувсар
dendra, dendr	грек. дарахт
Dendrolagus	дарахтда яшайдиган кенгуру
dens, dentis m	тиш
denticulus, i m	майда тишли
Dermaptera, orum n	узунчок, ясси танали ҳашарот
Dianthus, i m	чиннигул
Digitalis, is f	гажак гуллилар оиласига мансуб ўсимлик
Dilina, ae f	капалак
Diomeda, ae f	альбтрос (тез учар ва сувда тез

Diptera, orum n
dolichocarpus, i m
dorsum, i n
drosera, ae f

суза оладиган катта денгиз куши)
икки қанотли ҳашарот
узун мевали
орқа, бел
ботқоқликда ўсадиган ҳащорат-
хур ўсимлик

Е

escaudatus, a um
ecornutus, a um
edentatus, a, um
Elephas, Elephantis m
Emberiza, ae f

думсиз
шоҳсиз
тишсиз, чала тиш
фил
деҳқончумчук (чумчуксимон
қушлар уруги)

emortuus, a, um
Empusa, ae f
Encephalon, i n
Endecaphylus
Esis, is m
Epiphyllum, i n

жонсиз, ўлик
Эмпуза (замбуруғнинг бир тури)
мия
ўн бир ёпроғли (барғли)
тиғ, қилич
эпифилл (барғ устида ўсувчи
ўсимлик)

Ephedra, ae f
Equisetum, i n
Equuus, i m
Esqulentus, a, um
Eucaliptus, i m

қизилча (ўсимлик), зоғоза
қирқбуғим

Euglena, ae f

от
еса бўладиган
эвкалипт (Австралияда ўсадиган
доим яшил дарахт)
Эвглена (энг содда организм-
ларнинг бир тури)

F

Faba, ae f	нўхат
facies, ei f	юз, бет, афт, уст, сирт
Fagus, i m	қорақайин, шамшод дарахти
Falco, onis m	лочин
fel, fellis m	ўт, сафро
felis, is f	мушук
Fellis, is g	бурга
femur, oris n	сон суяги
Ficus, i g	кўм-кўк турадиган декоратив ўсимлик
fibrosus, a, um	толали, сертола
filum, i m	ип, тола
fishilatus, a, um	ичи ковак узун нарса
flabelliformis, e	елшиғичсимон, буклама
flagelliformis, e	қамчисимон
flagellum, i n	қивчинлар (қилсимон оёқлар)
floricola, ae m, f	гулда яшовчилар
flos floris m	гул
Foeniculum, i n	арпабодён
foetus, a, um	ҳосилдор
folium, i n	барг, япроқ
Formica, ae f	чумоли, қумурсқа
fornix, fornicis m	сўна
Fraxinus, i m	шунг (шумто) дарахти
frons, frontis f	олд, олдинги, томон, пешона
fructus, us m	мева
frustula, orum n	зирх, коса, (тошбақа косаси)
frutex, icis m	бутазор
Fungivoridae, arum f	чивин
Fungus, i m	замбуруғ

G

galbulus, i m	гурра мевали
Galerida, ae f	тўрғай, сўфитўрғай
Gallina, ae f	товуқ
Gallinago gallinago	грек. лойхўрак
gaster, gastris m	қорин, ошқозон
Gastropoda, orum n	қориноёқлар
Gavia, ae f	гагара (сувда сузадиган катта шимол қуши)
gemma, ae f	куртак
geo, geus	грек. ер
Geometrus, i m	одимчи курт
Geranium, i n	яранг гул, атир шох
gibba, ae f	букур, ўрқач
,Giraffa, ae f	Жирафа
glandula, ae f	кичик без, бот, ўсимлик
glans, glandis f	хужайраси
glosso, glotti	чўчкаёнғок
glutinosus, a, um	грек. тил
gramen, inis n	елимли, ширадор
grandiflorus, a, um	бошоқли ўсимлик
grandifolius, a, um	катта гулли
granulatus, a, um	катта баргли
granulus, i m	донадор, кўп донли
Grus, gruis m	дон, уруғ
gutta, ae f	турна
gymnospermus, a, um	томчи
	очик уруғлилар

H

haemato, haem, haemo	грек. қон
Haematobia irritans	кузда пайдо бўладиган, ёмон чақадиган пашша

hamatus, a, um, heli, helio Helianthus, i m Heliozoa, orum	ИЛМОҚСИМОН грек. куёш кунгабоқар шарсимон, танасида нурсимон ўсимталари бўлган энг содда жонивор. Денгизда яшайдиган ёнларида қора холлари бўлган ингичка балиқ ўт, майса, кўкат қуритилган ўсимликлар йиғиндиси
herba, ae f herbarium, i n	қиш қирғийга оид грек. от, йилқи гишпопотом, бегемот зулук қалдирғоч
hiems, emis f hieracius, a, um hippo Hippopotamus, inis m Hirudo, inis f Hirundo, inis f Homo, hominis m homologia, ae f	одам, инсон гомология (келиб чиқиши ўхшаш, тузилиши бирхил, аммо бажарадиган вазифаси хархил бўлган органлар) арпа йирик чечакли гул боғ елка, кифт тупроқ чучуксув типига мансуб, умуртқасиз сув ҳашоратларидан бири
Hordeum, i n hortensia, ae f hortus, i m humerus, i m humus, i m hidra, ae f	грек, сув сув ҳашорати мингдевона, эшак мия
hydro Hydrophilus, i m Hyoscyamus, i m	

I

iecur, oris n	жигар
imber,bris m	ёмғир
immotus, a, um	ҳаракатсиз
inflatus, a, um	шишган
Insectivora, orum n	ҳашаротхўр
insectum, i n	ҳашарот
interior	ички
Invertebrata, orum n	умуртқасиз
Iris, is f	ўтлоқда ўсадиган бир хил ўт
ischium i n	қуймуч, думба
Isoptera, orum n	қир чумоли (иссиқ млакат-ларда яшовчи ғоят зарарли ҳашарот)

J

jibanus, a, um	ёлдор, ёллик
jugum, i n	қовурға
Juniperus, i f	арча (хушбўй мева берадиган нина баргли буга дарахт)

K

Kachia, ae f	сарикчой (ўрмон ва далаларда ўсадиган ўт)
--------------	---

L

labium i n	лаб
labiatiflorus, a, um	лабсимон гуллилар
lac, lactis n	сут
Lacerta, ae f	калтакесак
lacus, us m	кўл
Lagostrophus fasciatus	ола-чипор кенгуру
lana, ae f	жун, юнг
lanatus, a, um	жунли
lapidosus, a, um	тошлок
larynx, yngis m	томок, кекирдак
Larus, i m	чайка (баликчи куш)
laurofolius, a, um	дафна баргли (лавр баргли)
laurus, i m	дафна дарахти
legumen, inis n	нўхат донаси
legis, idis f	тангача
Lepidoptera, orum n	танга қанотли ҳашаротли
Letophloboidea, orum f	ингичка томирли, бир кун
	яшайдиган ҳашарот
Lepus, orus m	куён
leucocephalus, a, um	оқ сочли, оқ бошли
lichen, enis m	қурбақа ўти
lien, lienis m	талок
ligamentum, i n	пой, пойча
ligula, ae f	тил, тилча
Lilia, ae f	лилия (долагуллилар оиласига
	мансуб, чиройли ўсимлик)
limno	грек. кўл, ботқоқлик
Linum, i n	зиғир
lith, litho	грек. тош
lobus, i m	курак, қанот
loculus, i m	уя, ин
Locusta, ae f	чигиртка

Locustella, ae f	қора чигиртка
Lonchorhina, orum n	найзабалиқ
longicaudatus, a, um	узун балиқ
lorica, ae f	зирх, коса, совут
Loxia, ae f	тўқай чумчук
lucanus, i m	қўнғиз
Lullula, ae f	тўрғай
Lumbricus, i m	чувалчанг
lupus, i m	бўри
Lucopsida, orum n	юмшоқ толали зиғир нави
Lururus, i m	кур (қуш)

М

Macrocarpus, a, um	йирик мевали
Macrojugata, orum n	тўғри қанотли капалак
Macropus, podis n	кенгуру
macula, ae f	доғ, хол, қашқа
magnifolius, a, um	катта баргли
Magnolia, ae f	магнолия (катта ва хушбуй гулли доим яшил дарахт)
malum, i n	олма
mama, ae f	кўкрак, эмчак
Mammalia, ae f	суг эмизувчилар
Marsupialia, orum n	халталилар
Mas,maris m	эркак, нар
maxilla, ae f	юқори жағ, устки жағ
medilla, ae f	бот. ўзак, анат. илик
mela, melan	грек. қора
melanocephalus, a, um	қора бошли
melanopterus, a, um	қора қанотли
mes, meso	грек. ўрта
mesencephalon i n	ўрта мия
metencephalon i n	орқа мия

Microchiroptera	кўршапалак
mimosa, ae f	мимоза (тегсасўлар ўсимлиги)
Matacilla, ae f	жиблажибон
Musca, ae f	пашша, чивин
Muscicapa, ae f	ҳашаротхўр
muscus, i m	зах, тош ва дарахт устида ўса- диган илдизсиз ўсимлик
myc, myco	грек. замбуруғ
Mycetophilidae, orum f	замбуруғ чивинлари
Myosciurus, i m	пакана олмахон
myrmeco	грек. чумоли, мўрча
Myrmecobiidae, orum f	халтали чумолихўр
Myrmecobius i, m	чумолихўр

N

nanus, a,um	пакана, пастак
Nasturcium silvestre	ёввойи настурция (қизил-сарғиш гулли бир йиллик ўсимлик)
nasus, i m	бурун, тумшук, қуш тумшуғи
natans, ntis	сузадиган
Natantes, ium n	пингвинлар, (жанубий кутбда яшайдиган калта қанотли қуш)
Nectarius, i m	нектар, асал (гул шираси)
nectarium, i n	гулдаги асал беzi
Nematodes, um f	юмалоқ қурт
nemus, oris n	эманзор, дубзор
neophyton, i n	ўсимликни иқлими бошқача бўлган жойга олиб бориб экиш
nervus, i m	нерв, асаб, пай, чандир
neuro	грек. пай, чандир
Neuroptera, orum n	тўр қанотли ҳашарот
nidus, i m	ин, уя
niger, gra, grum	қора
nigricornus, a, um	қора шохли

niveus, a, um
nodus, i m
nomen, inis n
nox, nocis f
nucha, ae f

nudus, a, um
nux, nucis f

оппок
тугун, туташган жой
ном, исм
кеч, тун
бўйин (ligamentum nuchae
бўйиннинг туташган жойи)
яланғоч, яланг
ёнғок

О

obcordatus, a, um
obavatus, a, um
obtusus, a, um

occidens, ntis m
occiput, itis n
Ocimum minimum
Ocenaria manacha

oculus, i m
odon, odonto
odontophylus, a, um
odor, odoris m
Oligoneuridae, arum f

Oligochaeta, orum n

Oliva, ae f
olliformis, e
omphaliformis, e
omnivorus, a, um
oriens, entis m

тескари юраксимон
тескари тухумсимон
ўтмас, тўмтоқ, заиф,
хира, онгсиз
ғарб
бўйин, гардан
пакана райҳон
ипак қурти капалагига ўхшаш
ҳашаротнинг бир тури
кўз
грек. тиш
тиш баргли
бўй, ҳид
кичик томирли бир кунлик
ҳашарот
майда тукли бир кунлик
ҳашарот
зайтун дарахти
ялпок шакилли
киндик турли
хўра, ҳар нарсани еяверадиган
шарқ

ornitho	грек, қуш
Ornithorhynchidae, arum f	ўрдак бурунлилар
Oriza, ae f	шоли, гуруч
Oryza minuta	пакана деҳқон чумчуғи
os, oris n	оғиз
os, ossis n	суяк
Osteischytes, um n	суякли балиқ
ovatus, a, um	тухумсимон
ovulum, i n	уруғ куртағи
ovum, i n	тухум
oxi	грек, ўткир
Oxicoccus, i f	клюква (қизил, нордон мевали ўсимлик)

Р

rachy	грек. семиз
rachycarpus, a, um	сермева, ҳосилдор
palea, ae, f	нарда
palma, ae	бот. пальма дарахти
palus, palidis f	анат. қўл панжаси
panicula, ae f	ботқоқ, ботқоқлик
Panicum, i n	рўвак, попуқ (жўхорининг гули, попуғи)
panis, is m	тариқ
Papaver, eris n	пон
pappus i n	кўкнор
paries, etis m	кокилча, пўпакча
Parus i m	девор
Parus cristatus	читтак
Passer, eris f	кокилдор читтак
	чумчук

pastor, eris m	чўпон
pedicellus, i m	оёқча (замбуруғнинг танаси)
pellucens, ntis	тиник, шаффоф
pelvis, is f	тос суяги, думғоза суяги
penna, ae f	қанот
perennis, e	кўп йиллик
pes, pedis m	оёқ
pepalum, i n	гулбарг, тожибарг
petiolulus, i n	чўпча, пояча
petiolus, i n	чўп, поя
pharynx, ingis m	томок, бўғиз, жигилдон
Phaseolus, i m	дуккак, ловия
Phenicopterus, i m	фламинго (қизил ғоз, жанубда яшайдиган, очпушти ранг сув куши)
philo, philus	грек. яхши кўрмок, севмок
Philopotamus. i m	сувда яшайдиган ҳашарот
phloema, matis n	пўстлоғ, тола
phyll, phyllo	грек. барг, япрок
Phyllopoda, orum n	қискичбақага ўхшаш барг оёқ-лилар
phyto, phyton	грек. ўсимлик
Picea, ae f	қорақарағай
Picidae, a, um	қизилиштонлар оиласи
Picus, i m	қизилиштон
Pieris, is f	зоол. оқкапалак
	бот. оқ замбуруғ
pilus, i m	тук, қил, соч
Pinus, i f	қарағай
Pirum, i n	нок
Piper, eris n	қалампир
piscis, is f	балиқ
pistillum, i n	уруғли, оналик
Picum, i n	нўхат
pix, picis f	смола
plancton, i n	планктон (дарёларда яшайдиган

planta, ae f
Planatgo, inis m
Platanus, i f
Platessa, ac f

platurus, a, um
Platurus, i m
platy
platyphyllus, a, um
pluma, ae f
Poa, ae f
pod, podo
pollen, inis n
poly
policarpus, a, um
Polyphyllum, i n
Populus, i f
Populus tremula
potamo, potamus
pratam, i n
Primula, ae f
Pristiphora, ae f

Prunus, i f
pter, ptero
Pteropoda, orum n
Puccinia, ae f
Pulex, icis m
pullus, i m
pulmo, onis m
pulpa, ae f
pustulatus, a, um
putamen, inis n

сувнинг оқими билан ҳаракат
қиладиган тубан ҳайвон ва
ўсимликлар)
ўсмлик
зубтурум
чинор
камбала (икки кўзи бир томонда
бўлган ялпок балик)
кенг думли
ялпок думли
грек. кенг
кенг баргли
қанот
кўнғирбош
грек. оёқ
гулчанги
грек. кўп
серҳосилли
сербаргли
терақ
тоғтерақ
грек. дарё
ўтзор, кўкаламзор
наврузгул
пардақанотлилар туридан
бўлган ҳашарот
олхўри
грек. қанот
кўршапалақ
занг, занг косали
бурга
қуш боласи, жўжа
ўпка
юмшоқ жой, гўшт
қизил рангли
ёнғоқ пўчоғи

Q

quadricornis, e	тўрт шоҳли
quadriflorus, a, um	тўрт рангли
Quercus, us f	эман дарахти
Querquedula, ae f	чуррак (қуш)

R

racemus, i m	панжа
radians, ntis	нурга, шуълага ўхшаш
radius, i m	нур, ёғду. анат.билак суяги
radix, icis f	илдиз, томир
ramicola, ae f	шоҳда (новдада) яшовчи
ramulus, i m	шоҳ, новда, бутоқ
Rano, ae f	бақа
Ranunculus, i m	айиқтовон (ўсимлик)
rapax, acis f	йиртқич, ваҳший
ratio, onis f	ақл, фаҳм, идрок, зехн, усул, йўсин
receptaculum, i n	гулўрин
remedium, i i n	дори-дармон
ren, renis m	анат. буйрак
res, rei f	иш, юмуш, фаолият, буюм, нарса
respiratio, onis f	нафас олиш
Reum, i n	ровоч
rhin, rhino	грек. бурун
Rhinolophus, i m	тақа бурун
Rhizocephala, orum n	қисқичбақасимонлар
Rhizopoda, orum n	ёлғоноёқ, томироёқ (бир хужайрали содда жонивор)

rhyngo	грек. тумшук
Rhynchophorus	палма узунтумшуғи (кўнғиз)
Ricinus, i m	канакунжут
Rivicolas, ae m	дарёда яшовчилар
rivus, i m	дарё
Rodentia, orum n	кемирувчилар
Rosa, ae f	атиргул
rostellum, i n	бурунча, тумшук, қазғич
rostratus, a, um	бот. тиканли, зоол. тумшукли
rostrum, i n	бурун, тумшук
rosula, ae f	гул безак, нақш
rufibarbis, e	малпа соқоли
ruficaudafus, a, um	малпа думли
rufus, a, um	малпа, сарик
Ruminantia, orum n	зоол. қовшовчилар

S

Sabina, ae f	Сабина
saccharinus, a, um	пирадор, серқанд, ширин
sacculus, i m	халгача, тўрвача
Sacraphagidae, orum	кўк пашша
sal, salis m	туз
Salamandridae, orum f	саламандра (сувда ва қуруқликда яшайдиган қалтакесакка ўхшай- диган жонивор)
salinus, a, um	шўр босган, шўрлаб кетган
Salix, icis f	тол. қоратол, мажнунтол
Salsola, ae f	бот. шўра
saluber, bra, brum	шифобахш, доривор
sanguis, inis m	қон
sanguiferus, a, um	қон юрадиган
Sanguisobra, ae f	кровохлебка
sanus, a, um	соғлом, бақувват

sapiens, ntis	доно, донишманд
saxicola, ae m	қояда яшайдиган, тош чумчук
saxum, i n	қоя
scandens, ntis	чирмашган, ёпишган
scapula, ae f	анат. курак суяги
skeleton, i n	анат. скелет (одам суяги)
Sciuromorfa, orum n	олмахон турига мансуб
Sciurus, i m	олмахон
sclero	грек. қаттиқ, оғир, дағал
Scorpiodeum, i n	чаён
scufum, i n	қалқон, зоол. қобик, коса
Selale, is f	жавдар, жавдари буғдой
segmentum, i n	сегмент, бўғим
semen, inis f	уруғ, дон
semita, ae f	сўқмоқ, ёлғиз оёқ йўл
sensus, us m	сезги, ҳис
sepalum, in	косабарг
Serpens, ntis f	илон
serpo, serpsi, ere	ўрмаланмоқ
seta, ae f	қаттиқ соч, дағал юнг
sexualis, e	жинсий
siccus, a, um	қурук, қовжираган
siliqua, ae f	пўчок
silva, ae f	ўрмон
Simia, ae	маймун
Sol, solis n	куёш
Solanum i n	итузум
soma	грек. бадан, тана, гавда
spica, ae f	бошокча
Spilophyllus, i m	бурга
sphaero	грек. шар
spina, ae f	тикан, ёнтоқ
Spongia, ae f	булут (сув жонивори)
spora, ae f	спора (гулсиз ўсимликларнинг ва бир ҳужайрали жониворлар- нинг урчиш органи)

spuma, ae f	кўшиқ, сўлак
squama, ae f	тангача
Stercorarius, i n	поморник (қуш)
sterilis, e	бешушт, унумсиз, бичилган
stigma, atis m	тушугча, оғизча (ўсимлик гули)
stilla, ae f	томчи
Stipa, ae f	чалов (ўсимик)
stoma, stomatis	грек. оғиз
strobilus, i m	сўта, шиш, гурра
subcutaneus, a, um	тери ости

Т

Tabanus, i m	сўна, сўна пашша
Talpa, ae f	кўрсичқон
Taraxacum, i n	момакаймак, қоқи ўт
Taurus, i m	буқа, хўкиз
tectus, a, um	ёзилган, ёпилган, қошланган
tego, texi, tectum, ere	қопламоқ, ёпмоқ
tegumen, inis n	ўртук, қошлама, пўст
tela, ae f	тўқима, организмнинг
	хужайралар гуруҳи
tellus, telluris m	ер, ер юзи, қуруқ ер, ер-сув
tempus, temporis n	вақт, давр, фасл
tendo, inis m	най, чандир
tenuis, e	ингичка, юнқа
terminalis, e	сўнги, охирги, кейинги
	асл, туб
ternatus, a, um	учталиқ
terra, ae f	ер
terricola, ae m. f.	ерда яшайдиганлар
testo, ae f	уруғ пўсти
tetrapterus, a, um	тўрт қаноти
Tettigona, ae f	ниначи, сўзанак

Tettigona viridissima	сўзанақ
textum, i n	тўқима
Thea, ae f	чай
Thelogontia, ium	кемирчакли балиқлар
thermalis, e	иссиқ, илиқ
thoracicus, a, um	кўкракка (сина, бағр, эмчак) оид
thorax, acis m	кўкрақ қафаси
tilia, ae f	жўка (арғивон дарахти)
tipula maxima	узуноёқ, қўшқанот
toxo	грек. ўқ, найза, бот. поя
toxopterus, a, um	найза қанотли
toxoptera graminum	бошоқли ўсимликлар шираси (ўсимлик бити, куяси)
tribus, us f	тизза, тизза кўзи, тирсак
trich, tricho	грек. соч, тук, мўй, қил
Trifolium, i n	беда, йўнғичка
tripterus, a, um	уч қанотли
Treticum, i n	буғдой
Triturus, i m	сувда яшайдиган қалтақесак
truncus, i m	хода, ёғоч, ғўла
tuber, eris n	туғунақ, анат. бўртма
tubus, i m	бот. найча
tunica, ae f	парда, пўст, пўчок
Turdidae, orum f	майна оиласига мансуб
turdus, i m	майна, шакшак
turgidus, a, um	шишган, кўтаришган

U

Ulmus, i f	қайрағоч
ulna, ae f	тирсак суяғи
ulo	грек. жингалақ
ulopterus, a, um	жингалақ қанотли
umbella, ae f	қўзиқулоқ
unguis, is m	тирноқ, панжа, чанғ
ungula, ae f	туёқ

unicornus, a, um	бир шохли
unisexualis, e	бир жинсли
uro, urus	грек. дум
Uropeltidae, orum f	қалқон думли
Ursus, i m	айиқ
Urtica, ae f	қичитқи ўт
Urticoceae, orum f	қичиқитқи ўтлар оиласи

V

Vacca, ae f	сиғир
Vacuola, ae f	пуфакча, кўпикча, шишча
vagina, ae f	анат. мойлиқ (хотин-қизлар таъосил аъзосининг ичи, бот. қин)
valde	кучли, зўр
vallis, is f	пасткам ер, жарлик, пастлик
vallus, i m	қозик, поя, хода
Vanellus vanellus	лойхўрақ, қизғиш (ботқоқликда япнайдиған қуш)
varietas, atis f	тур, хил
varix, varicis m	кўк қон томирларининг туташган жойи
vas, vasis n	томир
vasculosus, a, um	томирга оид
vegetabilia, ium n	ўсимликлар
vena, ae f	кўктомир
vena pulmonalis	ўнка кўктомири
vena lateralis	ён кўктомир
vena iliaca	анат. қовурғалар билан қорин орасидаги кўк томир
venatio, onis f	томир отиш, тармоқланиш
venter, tris m	қорин, ич

ventriculus, i m	ошқозон, меъда
ver, veris n	баҳор
Veratrum, i n	чемерица (илдизи йўғон, попук гулли кўп йиллик ўсимлик)
Verbena, ae f	тизимгул
Vermis, is m	қурт, чувалчанг
Veronica, ae f	вероника (кўк гулли боғ ўсимлиги)
vertebra, ae f	умуртқа
Vertebrata, orum n	умуртқалилар
Vespa, ae f	ари
Vica, ae f	хашаки нўхат
Viola, ae f	гунафша
viridis, e	кўк, яшил
virosus, a, um	заҳарли
virus, i n	вирус (юқумли касалликни тарқатадиган микроорганизм)
viscosus, a, um	ёпишқоқ
visus, us m	кўриш
vita, ae f	ҳаёт
Vitis, is f	узум
vittatus, a, um	йўл-йўл, тарғил
vivarium, i n	ҳайвонот боғи
vivens, ntis	яшовчи
Viverra, ae f	виверра (йиртқич сугәмизувчиларнинг айрим бир тури)
viviparus, a, um	зоол. туғадиган
volo, are	учмоқ
vomicus, a, um	йирингли
vulpes, is f	тулки

X

xantho грек. сарик, малла

xanthocarpus, a, um
xiph, xiphus
Xiphosura, ae f

сарик мевали
грек. қилич, тиф
тиф думли

Z

zoo, zous
zoospora, ae f

грек. тирик
зооспора (замбуруғнинг ўсим-
ликларни узуғсиз урчитишда
хизмат қиладиган хужайра)
юз суяги, ёнок

zygoma, atis n

Муҳаррир: З.ИЗБОСАРОВ
10.X.2000 йилда босишга рухсат этилди.
№ _____ буюртма, 4.75 босма табақ,
ҳажми 60x84 1,16⁴00 нусха

СамДУ Нашр-матбаа маркази босмаҳонасида чоп этилди.
703004, Самарқанд ш., Университет хийёони, 15.